

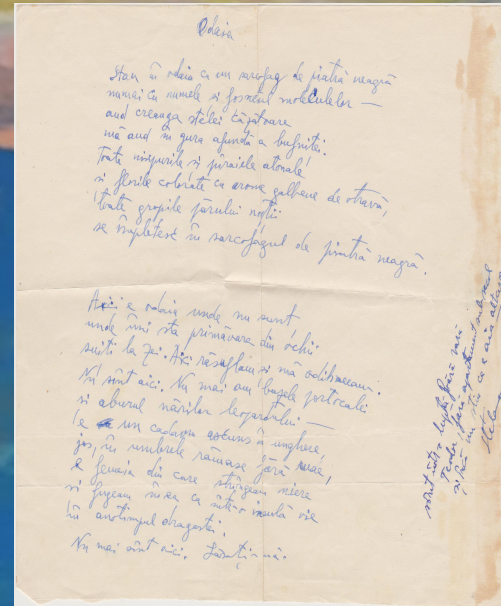
Anul VIII, nr. 29, Trim. I
13 ianuarie 2022
32 pagini

Litera 13

revistă manifest

Receptarea creației lui Dimitrie Stelaru
la jumătate de veac de la mutarea
poetului din această lume (1971-2021)

Traian TSAMURIS

Litera 13

revistă manifest

Cuprins

Hugo MĂRĂCINEANU	Artă și istorie Litera 13 în social media Marian Valeriu Găureanu primește premiul U.S.R. Sud-Est pentru proză și un premiu special Întâlnire de final de an 2021 la Litera 13
Gheorghe SARĂU Adam PUSLOJIC Zeno HALUPA	Receptarea creației lui Dimitrie Stelaru Poezii Invitație la ziua de naștere a primei bombe atomice George Apostoiu literatură și diplomație la editura Eikon
Liubița RAICHICI Mihai VINTILĂ Lucia PĂTRAȘCU Mia CUȚITARU	Poezii Gabriel Gafița. Literatura de zahăr Noro Jerca – Din suflet pentru Turnu Măgurele Poezii Ariciul literar
Toni MARȚIAN Virgil ANDRONEȘCU Mihu IANCU Luminița ZAHARIA Sara MINA Valeriu GĂUREANU Paul STREPOL	Hamal în docuri Patologia trupului schingiuitor de suflet O sinceritate contrafăcută Psihoplastie de doi lei Simplitatea geniului brâncușian Ultimul țăran Gura satului Zig-zag brăilean Semnal Salonul anual al artiștilor plastici brăileni 2021

Redacția

Strada Principală nr.2, comuna Siliștea, județul Brăila
office@infoest.ro

Redactor-șef : Mihai Vintilă

Secretar: Alexandrina Iordache

Rubrici: Dumitru Anghel (membru U.S.R.), Hugo Mărăcineanu (membru U.A.P.), Alexandru Halupa, Lucia Pătrașcu, A.G. Secară (membru U.S.R.), Virgil Andronescu, prof. Miha Iancu, Zeno Halupa, Alexandru Costin Tudor.

Revista este publicată de Editura InfoEST. Apare trimestrial.

ISSN 2393 – 1248 | ISSN-L 2393 – 1248

13 ianuarie 2022 – 12 aprilie 2022

În perioada 2015-2017 dramaturgul **Ion Bălan** (1934-2017) a fost director fondator.

Hugo MĂRĂCINEANU

Artă și istorie

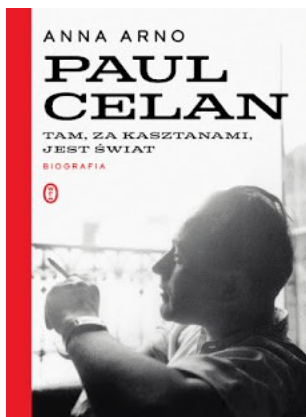
Dacă prezentul este poarta prin care viitorul curge spre trecut, atunci istoria nu poate fi decât o cartografiere a faptelor întâmplare, iar arta s-a dovedit a fi previziunea celor ce se vor întâmpla (mai mult sau mai puțin explicit). Dovadă: vezi Leonardo care descoperă, preconizează, obiecte, aparate, științe, legi ce vor apărea abia peste trei, patru, cinci secole; vezi expresionismul și fovismul cu violențele cromatice, cu strigăte care presimt războiul, cataclismul socio-uman; vezi absurdul și exclusivismul curentelor generate de opresiunea dictaturii sovietice - arta subvalorii, proletcultismul și eșecul răsunător al artei ca necesitate socială; vezi penetrarea în intimitatea materiei și în profunzimea cosmice cu mulți ani înaintea fizicii și astronomiei.

Care este locul istoricului și artistului în clipa prezentului? Cum se poziționează ei în această fantă îngustă (ce nu va fi un continuum pentru nimeni și niciodată), ce îi apropie și ce îi desparte pe acești călători pe axele timpului, unul în jos spre începuturi și unul în sus spre nemărginirea posibilităților și variantelor inimaginabile?

Istoricul, înarmat cu legi, cu unelte infailibile, cu unități de măsură, cu dovezi directe și indirecte, pretinde că extrage adevărul, realitatea, că poate descrie, înțelege cum a fost, ce au fost și cum au curs oamenii și faptele lor materiale și spirituale la un moment dat. Chiar dacă nu le știe limba, nu le-a simțit ritmul vieții diurne, nu le-a auzit sonoritatea muzicii, istoricul descrie viața lor de acum o mie, două mii, zece mii de ani de parcă ar vorbi despre bunicii săi. Dar despre trăirile, imaginația, pulsul sentimentelor nu ne zice nimic. Istoricul leagă, completează, decodifică cu uneltele sale, după regulile sale și imaginează, da, IMAGINEAZĂ, ce și cum a fost. Totul prin mîntea sa, prin experiența sa contemporană.

Artistul este cel care creează din incertitudini alte incertitudini, din păreri, din vise, din himere, alte păreri, alte vise - el sondează dincolo de aparențe, fără unități de măsură (căci trăirea este incomensurabilă), fără aparate, bazat doar pe instinct, pe subconștient, pe această revoltă a celor scurși - generații după generații, ce și-au lăsat urmele, ori mai bine zis au urcat în viitorul lor până în prezentul subconștientului artistului de azi. O mișcare stranie, o tindere spre continuitate, venind din trecut semnalele prin subconștientul artistului din prezent, acesta pipăie variantele lui mâine. Trecutul se ridică prin prezent spre viitor. Iată taina magiei, taina valabilității operei peste timp.

continuare în pagina 12

Prima biografie poloneză a marelui poet al secolului al XX-lea Paul Celan

S-a lansat în Polonia prima bibliografie a lui Paul Celan semnată de Anna Arno. Cartea a apărut la editura Wydawnictwo Literackie în 24 noiembrie 2021.

Litera 13 a fost prima publicație românească care a scris despre acest eveniment.

Istoria aduce vizualizări

Un film realizat de Mihai Vintilă și dedicat imaginilor vechi ale orașului Râmnicu Sărat, publicat în secțiunea istorie a canalului de youtube al Literei 13, a avut un număr neașteptat de mare de vizualizări, peste 1400.

Se vede că istoria este nu numai un motiv de mândrie dar și o modalitate prin care pot fi atrași spre literatură atât tinerii cât și publicul larg.

Vom continua cu astfel de filme istorice și de asemenea vom continua rubricile deja consacrate dedicate cronicilor literare video, prezentărilor de poezie și a evenimentelor culturale la care membrii Litera 13 iau parte sau pe care le organizează.

Alte reviste pentru cititori

Așa cum poate o parte dintre cititorii noștri au constatat, pe pagina de facebook *Litera 13* pot fi găsite alături de informațiile din varianta online a revistei noastre și multe reviste literare. În majoritatea lor, aceste reviste au formate online, de tip pdf, care fac ușoară citirea.

Din motive legate de slaba răspândire a publicațiilor, facem acest serviciu, de difuzare a revistelor care au astfel de formate. De-a lungul timpului cititorii noștri au putut citi pe lângă *Litera 13* și reviste precum *Literadura*, *Spații Culturale*, *Arca*, *Dunărea de Jos*, *Caligraf*, *Teleormanul cultural* etc.

Marian Valeriu Găureanu primește premiul U.S.R. Sud-Est pentru proză și un premiu special

Marian Valeriu Găureanu a primit *Premiul pentru Proză* oferit de Uniunea Scriitorilor din România Filiala Sud-Est pentru anul 2021.

În cadrul concursului literar *Toamna la Apollon*, ediția a IX-a, 2021 organizat de Societatea Culturală Apollon, a primit *Premiul Special al Juriului* la secțiunea seniori - proză scurtă. Îl felicităm pe noul membru al *Literei 13* și îi dorim la cât mai multe astfel de surprize plăcute.

În cadrul aceluiași concurs *Trofeul Apollon-România* pentru literatură – 2021 a fost adjudecat de doamna Constanța Abălașei-Donosă, tot din Brăila, colaboratoare statornică a revistei noastre, pe care de asemenea o felicităm!

Întâlnire de final de an 2021 la *Litera 13*

Mișcarea Litera 13 a organizat o întâlnire de final de an 2021, unde membrii au discutat despre literatură, revista Litera 13, viitoarele cărți.

Gazda întâlnirii a fost pictorul Hugo Mărăcineanu iar întâlnirea a avut loc în atelierul său.

Au participat așa cum se poate vedea și din imagini (de la stânga la dreapta): Emanuel Pope (invitat), Alexandru Halupa, Zeno Halupa, Mișu Iancu, Hugo Mărăcineanu, Virgil Andronescu, Mihai Vintilă și Marian Valeriu Găureanu.

Receptarea creației lui Dimitrie Stelaru la jumătate de veac de la mutarea poetului din această lume (1971-2021)

Gheorghe SARĂU

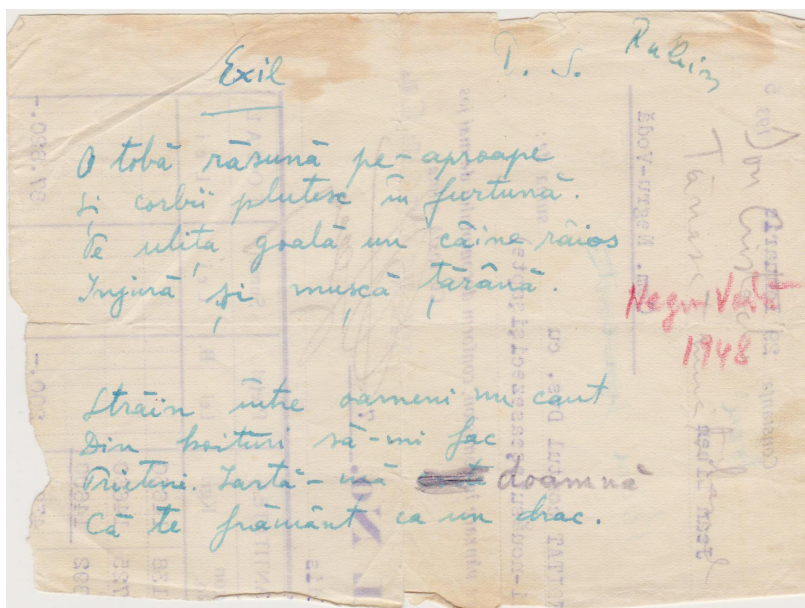
În anul 2002, când se împlinesc 85 de ani de la nașterea poetului Dimitrie Stelaru, un scriitor constănțean, profesorul de limba și literatura română Victor Corcheș, publica un articol-analiză, Posteritatea lui Dimitrie Stelaru, în paginile revistei "Tomis" (an VII (XXXVII), nr. 3 (379)/ martie 2002, p. 2), arătând că receptarea operei lui Dimitrie Stelaru a fost conform celebrei butade a lui Caragiale: „Nici prea-prea, nici foarte-foarte”.

Cu nevoia "măsurării", din vreme în vreme, a modului în care este promovată opera și unele repere din biografia poetului ne-am confruntat și noi, întrebându-ne, bunăoară, în anul 2017, care ar fi situația după încă un deceniu și jumătate (socotind de la analiza lui V. Corcheș, din 2002), respectiv, după patru decenii și jumătate de la moartea poetului (survenită în ziua de duminică, 28 noiembrie 1971, la Spitalul Brâncovenesc din București). Observam, așadar, că, dacă despre ceea ce a însemnat poetul Dimitrie Stelaru în timpul vieții lucrurile erau întrucâtva lămurite, atunci, în răstimpul ultimelor două decenii comuniste

(delimitare: decembrie 1971 – decembrie 1989) și al celor aproape trei decenii scurse din ianuarie 1990 și până în 2017, opera lăsată moștenire de Dimitrie Stelaru era încă insuficient cunoscută de către public și destul de puțin racordată și menținută în memoria colectivă culturală românească.

O inițiativă deosebită o avusese deja Victor Corcheș, care demarase, în anul 2002, la Editura "Ex Ponto", o "Colecție Stelaru", care-și propunea recuperarea operelor inedite, reușind ca, până la decesul lui, în ianuarie 2005, să tipărească două volume din cele șase pe care și le planificase spre a fi îngrijite și editate.

Mai precis, este vorba de un prim volum, VI, apărut în 2002 (v. Dimitrie Stelaru, Scrieri literare. Proză antumă și postumă. Proză. Prefață de Nicolae Rotund. Ediție critică, text stabilit, curriculum vitae, studiu introductiv, note și variante, referințe critice, bibliografie de Victor Corcheș, Constanța: Editura Ex Ponto, 448 p. [corect: 444 p.]. Lector de carte: Ovidiu Dunăreanu. Bun de tipar: 11.02.2002. Apărut: 2002. ISBN: 973-8227-60-7), care cuprinde: Prefață (Nicolae Rotund: 5-14), Curriculum vitae (Victor Corcheș: 15-30), Proza lui Dimitrie Stelaru (Victor Corcheș: 31-46), Fata fără lună (1967) p. 47- 158), Doi lei planeta (Zei prind șoareci) – p.159 – 327), Însemnările (Însemnările) p. 328-342, Camera nupțială (343-348), Fata fără lună (1997) p. 349-392), Moș Dobre (393-398), Reșit, muncitorul de port (399-405), În ilegalitate (406-414), Note, variante și comentarii (415-429), Repere critice (430-439), Bibliografie, interpretări, contribuții (440-441), Sumar: 443).

manuscris Dimitrie Stelaru

În viziunea editorilor aflăm atunci, în 2002, de pe coperta IV a volumului, întregul plan editorial privind recuperarea creației stelariene ca "Ediție critică", după cum urmează: Volumul I: - Poezie (Melancolie, Abracadabru, Blestem, Preamărire durerii, Noaptea geniului, Ora fantastică, Cetățile albe, Oameni și flăcări); Volumul II - Poezie (Mare incognitum, Nemoarte), Volumul III - Poezie (Coloane, Păsări incandescente, Înaltă umbra, Îngerul vagabond, [poezii], Din periodice), Volumul IV - Teatru antum (Șarpele Marao, Vrăjitoarele, Leru, Împăratul Nix, Zeii prind șoareci), Volumul V - Teatru postum (Îngerul negru, Fata fără lună, Cocoșatul Chera, Țara albastră, Porțile s-au deschis, Organizația atomiștilor combinați - O.A.C., Polifron, Episoade dramatice), Volumul VI - Proză (cităm de pe copertă: "Prefață, Curriculum vitae, Proza lui Dimitrie Stelaru, Fata fără lună (1967), Doi lei planeta (Zeii prind șoareci), Însemnările (Înșenările), Camera nupțială, Fata fără lună (1997), Moș Dobre, Reșit, muncitorul de port, În ilegalitate, Note, variante și comentarii, Repere critice, Bibliografie, interpretări, contribuții"), Volumul VII - Teatru, proză, versuri pentru copii și tineri (Fata pădurarului, Gelu, Cei din lună, Casa veverițelor, Moș Gângavu, Oaia neagră, Vorbe mici), Volumul VIII - Varia (Eseuri, Reportaje, Corespondență, Iconografie)].

Următorul (și ultimul) tom din colecția tomitană este vol. I, apărut în anul 2004 (v. Dimitrie Stelaru, Scrieri literare. Teatru. Ediție critică, text stabilit, curriculum vitae, studiu introductiv de Victor Corcheș, Constanța: Editura Ex Ponto, 2004, 388 p., ISBN: 973-644-048-6. "Carte apărută cu sprijinul Ministerului și Cultelor").

Deși nu are legătură cu această colecție constănțeană, să arătăm că, în aceeași perioadă, vechiul prieten al lui Dimitrie Stelaru, istoriograful literar Emil Manu, o completează, cumva, publicând, în 2002, volumul: Dimitrie Stelaru, Opera poetică. Ediție îngrijită și prefață de Emil Manu, București: Editura Profile Publishing, 2002, 400 p. Coperta: Dan Oancea. Tehnoredactare: Beatrice Dinulescu, Bun de tipar: 7.06.2002. "Cartea a apărut cu sprijinul Ministerului Culturii și Cultelor". ISBN: 973-85520-8-7). De remarcat o inadvertență bibliografică, anume, descrierea CIP a Bibliotecii Naționale consemnează lucrarea sub un titlu, probabil, rezervat anterior, anume: Armăsarii văzduhului: integrală lirică, de asemenea, volumul mai cuprinde: Emil Manu, Notă asupra ediției (p.5); Emil Manu, Noi, Dimitrie Stelaru... (p. 7-10), Eugen Lovinescu, Planetă de poet nou, p. 271-277).

O altă lacună este amendată de tânărul autor Marius Nenciulescu, care, în lucrarea sa, Dimitrie Stelaru și paradigma poetică a anilor '40 (Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință, 2011, la p. 147), avea să spună despre Opera poetică a lui Emil Manu următoarele: " /.../ nerecomandată datorită numeroaselor greșeli de tehnoredactare; în plus, incompletă: lipsește vol. Nemoarte (1968), ciclul Coloane (din antologia cu același titlu, apărută în 1970), din anumite volume lipsesc poezii, din poezii, versuri etc."].

Întorcându-ne la "Colecția Stelaru" de la Editura "Ex Ponto", după moartea lui Victor Corcheș, aceasta a rămas incompletă, căci volumele planificate - II, III, IV, V și VII - nu au mai apărut.

Iată, de ce, începând cu anul 2017 (când s-au împlinit 100 de ani de la nașterea lui Dimitrie Stelaru și 46 de ani de la moarte), cel puțin în calitate de consătean al poetului, am demarat un proiect personal de completare a golurilor din biografia și din opera poetului, publicând, în anii 2017, 2018 și 2019, trei volume, subsumate colecției "Dimitrie Stelaru", cea inițiată, în 2002, de către editorii constănțeni, dar pe care am transferat-o și am îngrijit-o la Editura "Nico" (devenită "Vatra veche", condusă de scriitorul Nicolae Băciut).

Prin urmare, am reanalizat propriul material, adunat din 1989 și până atunci, publicând: vol. II (v. Gheorghe Sarău, Bibliografia Dimitrie Stelaru. Ediția I. în Colecția "Dimitrie Stelaru - Scrieri literare" - La 100 de ani de la nașterea poetului, Târgu Mureș: Editura Nico, 2017, 300 p. ISBN: 978-973-1728-85-8); Vol. III (Gheorghe Sarău, Dimitrie Stelaru: Corespondență din perioada 1934-2018 - trimisă, primită sau referitoare la viața și opera poetului. în Colecția "Dimitrie Stelaru - Scrieri literare", Târgu Mureș: Editura „Vatra veche”, 2018, 240 p, I.S.B.N. 978-606-8785-67-7); vol. IV (Gheorghe Sarău, Dimitrie Stelaru. Interviuuri cu și despre poet și alte contribuții inedite, în Colecția "Dimitrie Stelaru - Scrieri literare" -, Târgu Mureș: Editura „Vatra veche”, 2018, 274 p., ISBN: 978-606-9014-15-8).

De bună seamă, a mai rămas de elaborat și de publicat vol. V: "Poezia lui Stelaru", în care să fie incluse toate poeziile poetului, din periodice și din volume, reevaluând contribuția lui Emil Manu, fructificând reperele din vol. II. Bibliografia Dimitrie Stelaru (ed. I, 2017, sperăm, și ed. a II-a, adăugită cu trimiteri bibliografice spre periodicele, care au găzduit opera de început a poetului) și, de bună seamă, manuscrisele lui Victor Corcheș, aflate în custodia Muzeului "Literaturii Române" (după cum mi-a confirmat, în toamna anului 2019, doamna Oprescu).

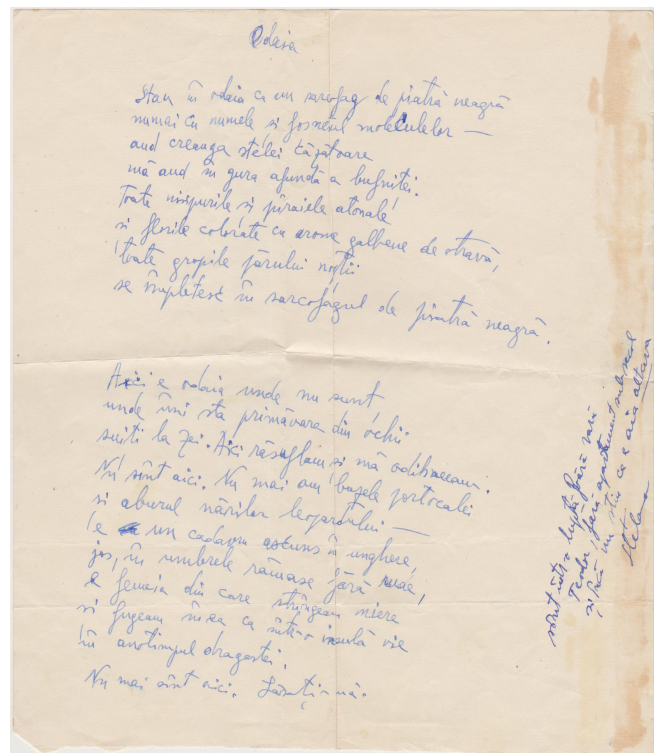
Activitatea de valorificare a operei și de lămurire a aspectelor confuze din viața poetului Stelaru, preluată de oamenii locului - teleormănenii turnu-măgureleli și segărceeni - s-a desfășurat coerent, din anul 2017 și până astăzi (noiembrie 2021). De pildă, la 14 aprilie 2018, pe casa în care s-a născut Dimitrie Stelaru, la Segarcea Vale (în 8 martie 1917), a fost pusă o placă memorială, obținută, prin demersurile noastre, de la Uniunea Scriitorilor din România, eveniment desfășurat în prezența elevilor și a profesorii Școlii Gimnaziale Segarcea Vale, a primarului și a consilierilor locali, a preoților din Segarcea Vale, Lița și Turnu Măgurele, dar și a unor scriitori din localitate și din Turnu Măgurele. La 1 iunie 2018, la inițiativa prof. univ. dr. Gheorghe Sarău, a directoarei Școlii Gimnaziale Segarcea Vale, prof. Iuliana Ristea, și a primarului de atunci, Manolea Florea, s-a inaugurat Muzeul Comunei Segarcea Vale, o sală expozițională purtând numele poetului Dimitrie Stelaru.

Similar, peste un an, în 21 martie 2019, a fost așezată, pe Strada 1 Mai din Turnu Măgurele, pe care a locuit Dimitrie Stelaru împreună cu mama sa (Pasca Popescu - Petrescu) și cu tatăl lui vitreg (Florea Stoicea), având următorul conținut, elaborat de Gheorghe Sarău: "Aici a locuit poetul boem Dimitrie Stelaru între dec. 1923-1932, ian.1947 - febr. 1948, mai - iunie 1955, aug. 1960 - iul. 1965 și, ocazional, între aceste perioade. Între iul. 1965 - oct. 1968 a locuit la Buftea, între oct. 1968 - 28 nov. 1971 - la București". Inițiativa prof. univ. dr. Gheorghe Sarău a fost sprijinită de trei susținători turneni (prof. dir. Pr. Silimon Emanuel Adrian, prof. dir. Răzvan Vasile Delcea și avocatul și poetul Valeriu Ion Găgiulescu), în prezența unui public turnean și segărcean (cu reprezentanți ai Primăriei și ai Școlii Gimnaziale din Segarcea Vale, ai Școlii nr. 4 și ai Liceului Teoretic "Unirea" din Turnu Măgurele). Stelaru s-a întors definitiv în familia afectivă segărceană, în memoria colectivă a segărcenilor, turnenilor și teleormănenilor! Important, a doua zi, vineri, 22 martie 2019, la Școala Gimnazială Segarcea Vale, în sediul din satul Olteanca, au fost lansate cărțile dedicate de Gheorghe Sarău lui Dimitrie Stelaru, de față fiind reprezentanții autorităților locale (Primărie, Școală), dar și public din Turnu Măgurele, Lița, Segarcea Deal, Segarcea Vale, Olteanca, Lunca, Orbeasca etc. (primarul loc. Segarcea Vale - dl. Manolea Florea -, d-na dir. a Școlii Gimnaziale Segarcea Vale - Iuliana Ristea, dl.

Ștefan Stănculescu - poet și prof. din Tr. Măgurele, pictorul segărcean, trăitor la Tr. Măgurele - dl. Dumitru Negru etc. Evident, Dimitrie Stelaru a fost inclus și într-un alt volum, elaborat de Gheorghe Sarău, apărut în acel an (v. p. 30-38, în Dicționar cu personalități teleormănene segărcene, Târgu Mureș: Editura "Vatra veche", 2019, 234 p. (< il. p. 222- 233); Cuvânt înainte; copertă; lector: Nicolae Băciuț; 43 de biografii, ISBN: 978-606-9014-28-8).

Nu în ultim rând, să arătăm că gazeta târgu-mureșeană, "Vatra Veche" publică, din 2018, număr de număr, fragmente din volumul dedicat de Gheorghe Sarău corespondenței lui Dimitrie Stelaru (primită, trimisă ori care are legătură cu poetul), acoperind perioada 1934-2018). Acestui gest cultural generos, dovedit de redactorul șef, Nicolae Băciuț, i se adaugă și altele, aduse de alți confrăți literari, de artiști plastici, redactori de radio etc., la care ne vom referi cu o altă ocazie, explorând, cu precădere, ultimele două decenii.

În concluzie, am putea spune că, din 2017 și până în prezent, cel puțin prin străduința autorilor teleormăneni, asistăm la o reconsiderare a valoroasei contribuții literare pe care a avut-o Dimitrie Stelaru.

manuscris Dimitrie Stelaru

Un Nichita veșnic bate:
un poet ca un popor!
Noi suntem în stradă, frate,
și cântăm la un topor -

Care cântă-n capul nostru
aer negru-ntortocheat.
Ce ne facem cu-acest Monstru
atât de vitreg și turbat?

În loc de apă, ne dă sare,
În loc de pâine, piatră tare.
În loc de înger, un drac mare
pe Golgota-n ochi ne sare.

Nu spunem nimic pe lume,
spânzurați de crucea vie -
unde Iisus ne dă nume
și viață în pustie.

Aud un clopot! Vino, frate -
adună-ne aici, odată!
În Serbia sunt multe sate
unde n-ai fost niciodată.

Te aștept cu multă teamă,
am răbdare cât o piatră.
Acolo, la tine, ia-mă,
unde câinele meu latră -

Unde șarpele nu mușcă,
unde pasărea nu moare -
ca un leu încuiat în cușcă,
visând o rană ce nu ne doare.

Am ajuns și noi acasă
în lumina fără nume,
unde nimeni nu ne lasă
să schimbăm viața-n glume.

Vezi acum cum cântă poezia
și lumea ne pune crucea -
atunci când moare ironia
dragostea la drum ne duce.

Neavând cuvinte multe,
clopotul din tine tace.
Piatra doarme, iarba zace,
tot dorind să te consulte.

Doar atât doresc și eu:
așa cum sună-n Dumnezeu,
clopotul tău nebun sunt eu!
Rămân aici și bat mereu.

Adam PUSLOJIĆ

Nu-i așa că și pe voi
v-a izgonit din împărăție împăratul
cel ce jumătate nebun?

Mult m-am ținut
de dragostea împăratului
și a nebunului lui.

Cu mine au fost surghiuniți
și maica împăratului, oarbă,
și fratele lui, mezinul.

Lângă el au rămas
numai tătâne-su, mort,
și nebunul.

Lângă el au rămas
rămășițele tuturor
Morților.

Stricat e telefonul tău, Doamne:
strig mereu și nu-mi răspunde
nimeni printre stele. Adoarme
Fiul răstignit și strigă: Unde-i?

Dacă merg la biserica ta sfântă
dau de ușa încuiată și pustie.
Atât de liniștit e cel ce cântă
dureros de dulce, gură-ncătușată.

Mă rog la tine, blândul meu Părinte,
deschide-mi gura, cuvânt după cuvânt,
și trece-le, trece-mă, prin a ta minte,
să devin un suflet viu, peste morminte.

Eu nu te caut prin ceruri, sunt mic,
ci doar prin lumina preafrumoasă.
Un orb atinge piatră prețioasă-
aud telefonul tău: ridic sau nu ridic?

Invitație la ziua de naștere a primei bombe atomice

Zeno HALUPA

6 august 1986. Trecuseră 41 de ani de când se născuse prima bombă atomică și, iată, în afară de surioara sa, nimeni nu răspunse cu prezența la invitație.

- Nimeni, și este aproape opt seara, spuse Prima, nimeni nu mai apreciază ce-am fost în istorie... Dar haideți să nu sar peste un element important: să ne imaginăm cele două bombe atomice sub forma a două franțuzoaice aristocrate de la începutul secolului al XX-lea. Prima era de o ferocitate ieșită din comun, cu o privire care-ți îngheța sângele în vene și-ți topea carnea de pe oase... Vorbea mai mereu la persoana I - lucru frumos și interesant - hiperbolizând întruna, așa cum atomii din ea au fost hiperbolizați până la înălțimea fumului de ciupercă. Megalomania și delirul său erau neîntrecute, chiar obositoare. În schimb, A doua, surioara născută trei zile mai târziu, la 9 august 1945, era o fire interiorizată, cinică, amuzată și, pe alocuri, gnostică, dar având ca montură a pălăriei sale tot un cimitir. Despre Prima puteai spune că este ferocitatea eleganței, iar despre A doua, că este eleganța ferocității (știu, știu - o inversiune banală, întâlnită în mai toate cărțile de aforisme).

- Biserică, moschee sau geamie, nimic nu poate sta în fața puterii mele nemăsurate! Am suflat peste trupurile lor, iar vântul le-a devenit coșciug! Am adus atâta moarte în jurul meu, încât ai putea spune că i-am arătat morții că are un alter-ego, de care nici nu știa. Implacabilă, inexorabilă, ființa cu care nimeni și nimic nu poate negocia. Am fost sufletul secolului al XX-lea, eu am fost întâia fiică a lui Oppenheimer!, zise Prima, uitându-se pe fereastră.

Teama de a nu fi uitată de lume o apăsa tot mai puternic, știind că există pericolul să devină doar încă un episod sumbru al istoriei, o informație care poate fi arhivată și...

- Eu nu pot fi doar încă un episod sumbru al istoriei, eu nu pot fi arhivată, eu, chintesența distrugerii și apogeul științei!, se răzvrăți deodată Prima. Eu am avut putere cum nu a existat vreodată pe acest pământ, eu, imperiul pe verticală! Mai mult, ce tot laudă lumea Cioma Neagră! Faptul că a omorât mai mulți oameni decât mine nu mă impresionează.

Ea a fost învinsă, cu ea s-a purtat luptă, lucru care cu mine nu s-a putut sub nicio formă. Iar acum, după cum se vede, nici nu se sinchisește să răspundă invitației. Hienă plină de bube și moarte fără de prestigiu, Cioma Neagră mai trăiește doar din cronici și din bunăvoința unui călăreț al Apocalipsei, de care-și tot leagă numele cu disperare.

În schimb, eu nu am călăreț al Apocalipsei, eu fiind însăși Apocalipsa. Nimeni nu trebuie să depună mărturie pentru mine, deoarece eu singură depun, prin groaza pe care am putut s-o împlânt în specia umană.

Of, de-ar fi fost și Dumnezeu de partea mea, iar Războiul Rece s-ar fi terminat așa cum trebuia, prin stârpirea ireversibilă a biologicului, astăzi aș fi avut mai multe surioare și ne-am fi trăit apoteoza pe fiecare centimetru al acestei planete mizere..., încheie Prima, privind la sora sa.

Între timp, A doua ascultă cu interes spusele revoltatei sale rude, replicând:

- Te gândești prea mult la moarte; mai bine te-ai gândi la viață și la cum ai stârpit-o din rădăcini, dar fără să implicii cuvântul moarte...

- Și, ce vrei să spui prin asta?, întrebă Prima.

- Păi, pe mine nu mă încântă moartea unui om, ci toate viețile pe care le-am nimicit în el, prin el. Cu o viață am ucis atâtea alte vieți. Urmașii nenăscuți ai celor dezintegrați de noi ne blestemă mai puternic decât toți, ne osândesc - însă toate cuvintele lor nu sunt decât fundalul sonor al meditațiilor mele. Mă hrănesc cu ele, mă extaziază, sunt atomii reveriilor mele. Soră, când eu am spulberat gravide, m-am gândit la faptul că am dezburuienat viitoare genii și analfabeți, viitori eroi și ucigași în serie, viitori săraci și bogați. Biologicul nimicit nu este decât o bucățică din filosofia puterii mele în această lume... zise A doua, sorbind din cafea și uitându-se iscoditor la sora sa.

Mai mult, acesteia îi plăcea să-și aducă aminte de celebrul japonez (Tsutomu Yamaguchi - dacă aveți răbdare ca să-i citiți numele și memorie suficientă ca să-l rețineți) care avuse norocul să fugă de la Hiroshima la Nagasaki, scăpând de moarte într-un mod incredibil. Numele japonezului era interzis în casa Primei, dar avea tablou în casa celeilalte. Tot așa, A doua afla subiect de amuzament într-o poartă Torii care-i supraviețuise și pe care o numea inima sa materială.

- Sper să moară în chinuri inimaginabile câinele ăla ticălos! Cum să scape de puterea amândurora?, urlă Prima, dând cu pumnul în masă. Ce, trebuia să fim nouă sau zece ca să-l nimicim și pe acela... Dar și dacă am fi fost atâtea și ar fi fugit din oraș în oraș, niciun zeu al morții (Shinigami) nu l-ar fi putut prinde... Ticălosule, câine râios ce ești, ai împlinit 70 de ani, și tot mă sfidezi! Sper să.... sper să... să mori de cancer la stomac sau ceva de genul..., mai zise Prima, epuizată, așezându-se pe un scaun.

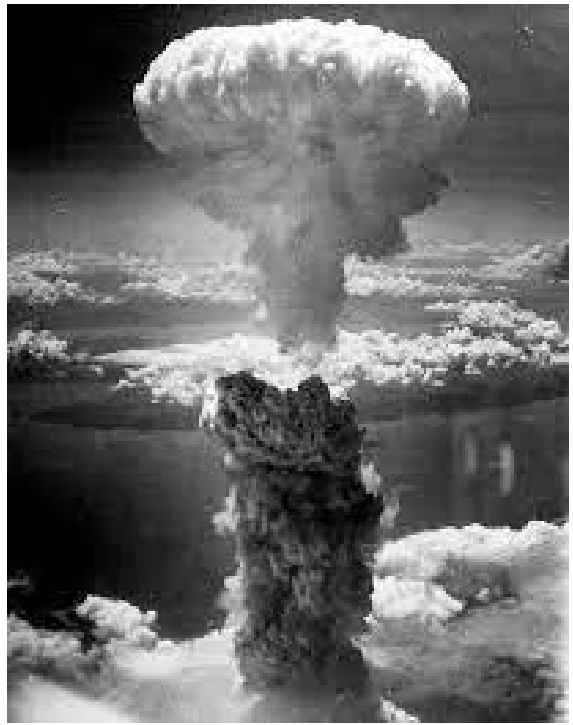
Iar Prima mai avea o suferință - faptul că românii, când aminteau despre ea, scriau Hiroșima, în loc de Hiroshima. Ar fi vrut să mai izbucnească din nou, cu o nouă tiradă a amărăciunii, dar tocmai în acel moment bătu cineva la ușă - ce chestie, tocmai când și eu trebuie să termin articolul... A doua simți de mai mult timp că se apropie cineva care dă pe afară de cancer, ea fiind o fire extrasenzorială, dar nu spuse nimic, tocmai ca să nu-și întrerupă sora mai mare. Dar momentul adevărului sosise. Deschizând ușa, A doua văzu un copil mic, buhăit, fără pic de șarm, lipsit, pare-se, și de bunul-simț de a saluta... Între timp, venise și Prima, care, văzându-l, se îngrețosă, scrâșnind ușor din dinți, știind că din lista prietenilor ei nu ar face parte niciodată individul acesta dubios. Dar se abținu, realizând că, totuși, cineva veni la ziua sa de naștere. Era un semn de recunoștință... Și un triumf fără de glorie...

- Bine ai venit, străine, deși nu-mi aduc aminte să te fi mai văzut până acum. Nici să-ți fi trimis invitație... zise Prima. Of, scuză-mă, te rog, intră! Nu înseamnă că dacă sunt puțin supărată, nu trebuie să am maniere. Intră, intră!

Invitatul intră, dar tot nu zise nimic, uitându-se în gol, de parcă nu știa ce se întâmplă cu el.

- Eu te-am simțit de departe, prietene, zise A doua, și rar mi s-a dat să simt pe cineva care, atât de necopt în ale morții, să emane atâta cancer! Cum se poate una ca asta, cu atât mai mult cu cât nu știm absolut nimic despre tine, fiind prima oară când te vedem.

Invitatul tăcu în continuare, privind în gol. Acoperit de morminte, lăsând în urma fiecărui pas câte-un cimitir, cu tiroida umflată, părea o corcitură între moarte și Urmuz. Însă Prima se sătură foarte repede de situația ingrată.

Temperamentul ei vulcanic o cuprinse din nou. La naiba cu ziua ei de naștere, cu invitația, chiar și cu gestul frumos al musafirului misterios, care avea în mâini o claie de cadavre împărățite de neoplasm. Prima reacționă cu veninul care deja o consacrase.

- Am înțeles, ai venit, un gest frumos, dar se pare că ești cam bătut în cap! Nu ne oferi cadoul tău, nu? Stai cu fața aia buhăită de alcool și te uiți la noi aiurea. Soră, ăsta nu este știință, ci un accident, cu multă putere peste biologic. Nu este conștient de forța sa, dar strivește cam pe oricine îi iese în cale... Pe oricine...

În acel moment, Prima înțelese. Cel din fața sa era mai puternic decât ele două la un loc. Metaforic vorbind, buruiana asta se putea cățăra pe amândouă ciupercile lor nucleare, sufocându-le. Iată, venise pedeapsa pentru mândria sa. Era întrecută de un anonim, de un necunoscut, de unul care părea ținut în secret...

- Și, cum te cheamă?, întrebă, curioasă și plină de drăgălășie, A doua, zâmbindu-i.

- Picioar de elefant..., replică invitatul, cu o voce groaznic de matură pentru un copil.

- Și grobian, și prost!, replică Prima. Auzi aici, speluncă a dezgustului, ea a întrebat cum te numești, nu care-ți este porecla. Așadar, care este numele tău adevărat? Sau nici atâta nu știi?

Emoționat, cu un efort făcut din rărunchi, acesta răspunse:

- Bîl... Cernobîl!

urmare din pagina 3

Dacă pentru istoric există perfecționarea uneltelor, acumularea de date, dovezi și teorii, descoperiri și obiecte materiale care pot fi cercetate, argumentate, atunci el se adâncește și călătorește printre recut ca prin propria viață. Artistul este obligat să își creeze tot, să o ia de la început - să pornească geneza, să-și facă stagiile de creștere, să-și creeze coduri și legi și, ca un demiurg, să traseze arealuri sacre, momente de miracol, religii, științe despre Marele Tot, despre Marele Necunoscut viitorul!

Cum procedează artistul? Care îi este calea? Artistul sapă în el, se autodescoveră, se autodefiniște, se autoflagează și se oferă pradă și hrană pentru ceilalți; el apelează la căile subtile ale subconștientului, devine o antenă ce captează energii din spațiu (ori universuri necunoscute), nepermise abordărilor pe calea simțurilor umane. Deci, opera de artă care trece prin secole, indiferent de haina ei sau a timpului când e evocată, este o lecție de viață despre morții ce au creat-o spre a reînvia. Ajungem la ea așa cum a ajuns și artistul prin autoflagelare, prin sondare în subconștient, prin lepădare de realitatea banală, anostă, a tuturor spre a trăi realitatea lui, realitate ce va deveni și a noastră prin asumare. Cum tot prin imaginație? Iată o legătură între istoric și artist, probabil singura și poate chiar nici aceasta pe deplin explicată. Căci pentru a imagina ceva trebuie să știi, să vrei, să poți; să trăiești în dincolo de real; deci să crezi o altă realitate, să faci artă! Istoricul trebuie să fie un artist în devenire. Oare așa s-a născut literatura istorică? Dar istoria literaturii?

Căci despre cei ce trag cu ochiul, cei ce se împăunează a fi ceea ce nu pot fi niciodată, nu-i pot numi decât simplu hoți, căci se mint și se fură, ba mai mult își etalează hoția spre hazul general și paguba sufletului lor. Dacă îl au!

George Apostoiu literatură și diplomație la editura Eikon. Două noi cărți semnate de cunoscutul diplomat

George Apostoiu aduce în atenția publicului întâmplări și personalități ale diplomației românești în volumul *Diplomați români. Puterea reală, puterea aparentă* apărut la finalul anului 2021 la editura Eikon.

Nume precum Nicolae Titulescu, Grigore Gafencu, Corneliu Mănescu, Valentin Lipatti, Mircea Malița, Adrian Năstase nu lipsesc din carte. Sunt interesante și considerațiile autorului despre Primăvara de la Praga.

Viețile scrisului este o carte de o altă factură semnată de același George Apostoiu. Apărut la editura Eikon, volumul conține eseuri despre Lucian Blaga, Mircea Vulcănescu, Emil Cioran, Marin Preda, Fănuș Neagu, Mircea Martin, Augustin Buzura.

Motto:

*Acolo unde vorbește inima, nu e decent
ca mintea să-și pună observațiile sale*
(Milan Kundera)

Boleam greu, era de mult, nu mai știu.
Un cuvânt deasupra capului se rotea:
rezistă frumoasă mea...
Am deschis ochii, creierul a văzut - clar
era noapte. Dar atâta noapte cât într-un
ciclu nocturn nu încăpea. Fără seară.
Singură foarte singură cana de ceai.
Romanița se imprimase dinafară.
Durerea mea umbla în niște papuci prea mari, ciudați.
Duhul înfiora...
Îmi zice Alice, din țara asta minunată
se iese bucată cu bucată.
Cum așa?! Uite-așa!
Inima iubește și se transplantează viu
în pieptul lui. Pleacă mâinile și picioarele
și părul pleci și tu după ea.
Degetele lui o să-ți pună cireșe la urechi
să aibă de unde le mânca.
Chiar dacă ești o singura coala alba.
El te va scrie mereu.
O să-ți zâmbească gutuia târzie
și se va înroși firul de lalea.
Umbra lui peste tine ocrotește umbra ta.
Poate mama a fost deși mama nu mai era.
Poate îngerul dar el nu primise ordin
și fără ordin nu executa.
Poate Dumnezeu prima oară îmi șoptea...

O întreb pe bunica:
din ce e făcut omul încât nu moare?
(Bine, sau foarte rar...)
Nu moare? Care deștept mă ți-a spus asta?
Nimeni. Eu cred așa. Contrar
tuturor morților dintotdeauna și deodată.
Fiindcă băiatul care mă iubește
nu mă poate iubi încă.
Dar când vine, el o să-mi aducă
în dar de nuntă - timpul abrogat.
O oră de toamnă cât o oră de primăvară.
Semnul de carte, prima mea frunză de tei
înviată în pieptul lui bogat.
Aceeși poză de buletin în visările mele.
Filele de calendar întoarse cu fața la perete.
Ce diferență e între cearșafurile
din care-și scot capul copiii sau poemele.
Pentru privirea lui radiez tot: memoria
amintirea împletitură și ghemul.
De dragul ochilor mei dizolvă soarele
ca pe o pastilă în marea cea mare.
Floarea de mac înroșește tabloul cu noi doi atemporal
disbiografici în mirare...
Nimeni nu moare mi-a explicat.
Fiecare se naște pentru cineva - dor.
Și vii și morții sunt nemuritori.

Liubița RAICHICI

În Evanghelii
Hristos a zis unei singure femei:
O, femeie!
Numai ei: mare este credința ta!
Fie ție după cum voiești!
Doisprezece Apostoli au intervenit:
Te rugăm Învățătorule pe femeia
canaaneanca
s-o slobozești, s-o miluiești!
Și nimic.
Hristos de Niciunul n-a ascultat.
Însă de ea, da. Da!
Inima șoptea ferm că El o auzea!
De neoprit, de neoprit venea în urma Lui.
El nu se uita.
Ea știa că o vede Calea.
Ea îngenunchiază în fața Lui,
se închină, toți să vadă:
Doamne, iartă-mă! Doamne, ajută-mă!
Strigă, se roagă Lui, plânge.
Iar El își declină aspru competența.
N-am venit pentru neamul tău de străini.
Ea crede că El a venit pentru toți.
Și pentru ea. El o ispitește crunt.
Tu ești cățea, din neam de câini.
Ea se smerește firesc:
Da, Doamne. Sunt.
Ea știe că El este Însuși Adevărul.
Judecătorul ei este Drept!
El coboară privirea în jos,
ea ridică privirea ei în dureroasă ceață...
În ochii Lui: har peste har și
taina finală dătătoare de Viață!
Cum din puținul ei i-a dat Lui
o credință-scânteie
este singura din Evanghelii
pe care Domnul o strigă în veșnicii:
O, femeie!

Gabriel Gafița

Literatura de zahăr

Mihai VINTILĂ

Numele lui Gabriel Gafița este în mod obligatoriu legat de sintagma diplomat. Nu numai prin funcțiile ocupate de-a lungul timpului în diferite ambasade și organizații internaționale, în numele României, cât și prin modul de manifestare. Este cum s-ar spune o unitate în această sintagmă. Din acest motiv, volumul *Zahăr și miere* pare să vină puțin în contradicția diplomației. Imediat după ce l-am citit l-am asemuit cu cel semnat de un alt personaj politic și diplomatic și anume cu I.G. Duca cu ale lui *Portrete și amintiri*. Practic, ambii par a-și lepăda aura diplomației, pentru a intra în realitate, pentru a ne livra adevăruri și verdicte. Surpriza o constituie scriitura, care le este, în fapt, tot o continuare a diplomației. Paginile ne sunt livrate într-un limbaj plin de eleganță, întâmplările sunt învelite în bun simț, deși uneori numai de acesta nu ar fi vorba, iar contextul este conturat magistral.

Pentru Gabriel Gafița preocupările literare par a fi un fel de a doua natură pe lângă cele diplomatice. A tradus mult din scriitori englezi, francezi, germani și danezi. A și scris destul de mult pentru o persoană foarte ocupată. Romanele sale *Lumină pentru cei singuri*, *Iarna e o altă țară*, *Martiriu parțial*, *Schiță de portret pentru familie* și *Du-te departe de mine s-au bucurat de cronici favorabile și unele, de traduceri în străinătate.*

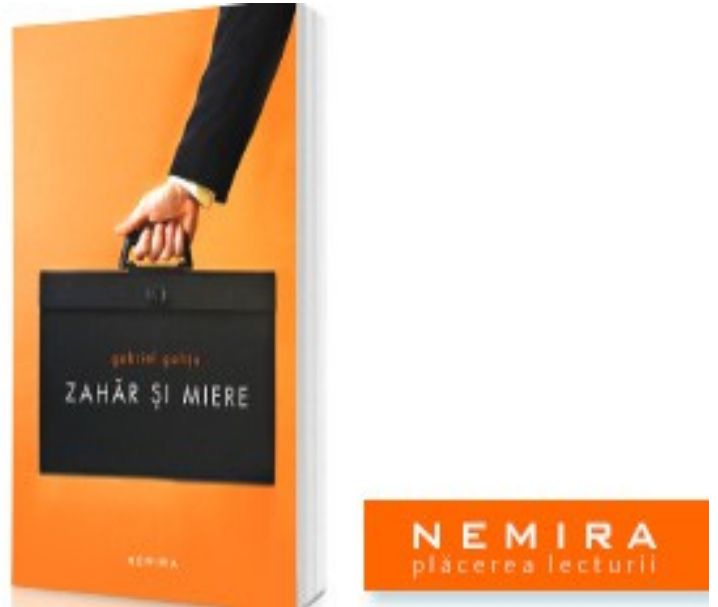
Zahăr și miere este un prelipu pe glob, prin lumea diplomației românești. Scrierile pot fi considerate amintiri pentru că autorul a fost direct implicat în marea lor majoritate dar în același timp sunt proză pentru că nu știm cât adevăr conțin ele în fapt. Avem o proză de cea mai bună calitate. Găsim un scriitor care urmărește cu insistență povestea, nimic nu rămâne neclarificat. Avem conturate personaje grotești sau simpatice dar și figuri de-a dreptul ciudate și inadapte unei societăți moderne.

Volumul se deschide cu o solicitare aparent banală de steaguri făcută de ambasada din Bagdad pentru a intra apoi într-o lume absurdă a ministerului de externe. Dacă povestea nu ar fi adevărată lumea nu ar crede presupusa imaginație a autorului.

Descriere vieții lui Nestor Baleca este asemenea unei schițe de Caragiale. Un personaj real, trecut prin închisorile comuniste care, pus de partid într-o funcție politică prea mare, ajunge în ridicol și mai mult, face noua Românie de răs prin comportamente demne de ev mediu.

Sunt amintite întâmplări uneori haioase iar alteori triste de pe prin ambasadele unde autorul poposește în diferitele sale funcții. Unele sunt de-a dreptul disperante precum cazul consulului Ștefănescu din Singapore care, din prostie sau incompetență, aduce un cuplu de tineri căsătoriți în pragul disperării greșindu-le actul de căsătorie. Și legile interne proaste și indolența birocrăției de stat nu fac decât să distrugă bucuria nașterii unui copil în acest cuplu româno-egiptean.

Pentru că imaginea României în lume pare a fi o obsesie națională, Gabriel Gafița se oprește și la cazul familiei Răgălie, Apoloxi și Colentina, o familie de țigani. Prin imbecilitate, aceștia reușesc să creeze probleme ambasadei României din Portugalia dar și celor din Spania, Marea Britanie și Franța. O adevărată epopee a unor profitori care își folosesc proprii copii ca scuturi împotriva legilor, ca surse de venit și care văd vânzare de copii ca mod de trai. O poveste cu miros urât dar cu un mijloc de locomoție inedit – un autoturism Mercedes vechi.

Meschinăria umană este devoalată într-o povestire intitulată *O scurtă prelungire*, unde doi consuli ai României reușesc nu numai să își pună bețe în roate unul altuia, dar și țării. Sunt conturate foarte bine personajele Stere Pădureț și Sofian Zdrâncă și întâmplările plecate de la o simplă cerere de prelungire cu câteva zile a rămânerii în funcție, Povestea trece prin momente uimitoare, prin lovituri și contralovituri, prin stări de adevărat război pentru a ajunge până la urmă, la o ură între generații. O imagine cruntă a unor impostori ajunși în funcții nemeritate, puși doar de interese de partid.

Cea mai consistentă scriere din acest volum este *Zahăr și miere*. Având în vedere întinderea și complexitatea, ar fi putut constitui un volum desinestător. Opțiunea autorului a fost cred legată de faptul că povestea vine cumva în continuarea celor pe care le conține volumul și astfel evenimentele de dinaintea acesteia, prin parcurgerea lor, ne-au ajutat pe noi cititorii, să înțelegem și să acceptăm mentalități și posibilități. Este povestea cuplului Elonia și Robert, proaspăt căsătoriți, care ajunge într-o ambasadă dintr-un stat arab, pe care autorul nu-l numește dar, după evenimente, pare a fi cel mai probabil Yemen. Evenimentele se precipită pe fondul a două războaie. Cel intern este dus de tânărul diplomat cu vechiul ambasador iar cel de al doilea este războiul civil din țară. Într-un final, cuplul ajunge să găsească paradisul pentru a coborî la plecarea spre România într-un iad, prin pierderea unicului copil.

Gabriel Gafița scrie bine, frumos, știe când să pună și unde să pună accentul într-o proză. Se vede obișnuința de a fi concis, de a prezenta faptele și detaliile. Lectura cărții este alertă, ușoară și de multe ori uimitoare. Ne presară peste tot diverse momente de mirare, majoritatea bazându-se pe natura umană.

Volumul este în fapt un studiu de antropologie de ambasadă gravat cu talent literar. Nu îmi rămâne decât să închei cu un simplu: pe când următorul?

Gabriel Gafița, *Zahăr și miere*, București, editura Nemira, 2015, 296 pagini.

Noro Jerca – *Din suflet pentru Turnu Măgurele*

Lucia PĂTRAȘCU

„**A** fost odată, demult, într-o țară îndepărtată, un copil frumos, deștept și deosebit față de ceilalți copii pentru că mereu dorea lucruri deosebite... să călătorească și să cunoască lumea.” (pg. 118). Astfel ar putea începe prezentarea acestui volum de proză scurtă, foarte scurtă chiar, intitulat „Din suflet pentru Turnu Măgurele”, semnat de Noro Jerca și publicat la editura InfoEST, Siliștea, Brăila.

Într-un fel, este un volum memorialistic, plin de nostalgie, ce zugrăvește locuri și oameni în cele peste 160 de pagini, împletite în amintirilor autorului, din care acesta prin simple relatări, însoțite de mărturii sentimentale dragi și apreciative, realizează ademenirea cititorului la o lectură interesantă.

Volumul acesta, în care dintre cele cincizeci și două de titluri, primele treizeci și șase povestesc cu tandrețe despre orașul începuturilor Turnu Măgurele cu lampioanele castanului mereu înflorit sub bolta cerului și în mintea autorului și despre Giurgiu, locul unde și-a desfășurat munca autorul, despre copilărie, despre casa bunicii și vișinul înflorit, despre dulceața din cămară mâncată pe furiș, despre „o așa mireasmă de mamaie”, bucurii ce dăinuiesc în amintirile fiecăruia dintre noi, își poartă pecetea de univerealitate a timpului și a locului, dacă se poate spune așa. Dintre cei de o anumită vârstă, fiecare am apucat vremea când în zi de iarmaroc, așa cum ar zice un pui de moldovean celebru, bâlciul era bâlci, lanțurile erau lanțuri și dulapul te ridica în slava cerului să atingi cu palmele zarea albastră, iar vata de zahăr își plimba voalul de mireasă, lipindu-se de obrazii oricărui pofticios, la fel ca la Bâlciul din Turnu Măgurele. Fiecare am fost la bâlci, la cinematograful, ne-am plimbat prin Centru, prin Grădina Publică din orașul nostru și o mai facem și astăzi.

Printre toate acestea, ca într-o paradă a rememorărilor, se perindă oamenii locului, simpli salariați, învățători și profesori dragi de odinioară, medici, comercianți..., toți trăitori la Turnu Măgurele, prezentați în carte direct, fără rețineri și fără ascunzișuri. Sau magazinul „Central”, azi preschimbat, dar păstrat în arhiva mentală a autorului așa cum a fost odată, cu departajări, mici sectoare, salariați, meseriași.

Autorul păstrează o memorie a faptelor și a numelor, pe care le vrea învrednicite în memoria timpului. La fel, nume de fotbaliști sau doar personaje pitorești (Marin Birjaru), pline de șarm și de neprevăzut. Toate prinse și cuprinse în povești cu „iz de iarmaroc”.

Celelalte șaisprezece texte prezintă succint teme existențiale, cu adânci analize sociale, politice, economice, rezultate dintr-un subtil studiu comparativ între ceea ce a fost și ceea ce este astăzi, mereu în defavoarea timpului prezent, iar întrebarea retorică: „Unde sunt poveștile, emoțiile, trăirile, sentimentele acelea nobile și iubirea indestructibilă?” (pag. 160) conduce la o singură concluzie rațională: „Viața este prea scurtă ca să lași pe alții să-ți spună ce să faci și să nu-ți folosești creierul.” (pag. 163).

Fiecare amintire începe cu tandrețea autorului (cel care prețuiește orice stradă, orice colțișor al orașului Turnu Măgurele, pe oricare dintre oamenii cu care s-a intersectat în drumurile vieții sale) și se termină cu o frază plină de tâlc, ce ademeneste cititorul să treacă la titlul următor.

Volumul „Din suflet pentru Turnu Măgurele” este, de fapt, cartea unui polițist de frontieră, care mărturisește: „Sunt același polițist de frontieră, care mângâie cu sufletul în diminețile și amurgurile anotimpului, frontiera la Dunăre a României, la fel cum, odinioară strămoșii mei apărau cu tăișul sabiei hotarul meu românesc.”(pag. 98), un om care este fericit atunci când se întoarce în orașul său, acel punct de atracție definitiv ancorat în inima sa: „Străzile orașului au rămas aceleași, drepte și atât de cuminți sub pleoapa cerului, doar puțin mai goale datorită neconținutelor plecări în bejenie ale turnenilor.” (pag. 99). Orașul păstrează aceleași repere urbanistice: „Fântâna Andronei, Ciuperca, Tudorică Dorobanțul, Grădina Publică”, clădirile, școlile și amintirea multor oameni vrednici, care au rodnicit la înflorirea acestui loc și pe care autorul, cu o memorie formidabilă, îi amintește perfect cu nume real și statut social, cum, de altfel, face cu toți prietenii, colegii, vecinii, pe care îi aduce în cartea sa cu amintiri.

Noro Jerca, un om care păstrează sfântă noțiunea ACASĂ și cartea arată ca „o prăvălie cu suflet”, semănând parcă cu acel chioșc în care doamna Adriana, fie iarnă, fie vară, „de luni până duminică”, vindea diferite obiecte casnice. Numai că aceasta este o prăvălie mai specială, în care autorul își invită cititorul să intre, să aleagă și să cumpere amintiri de suflet. Este un fel de hartă, un fel de memento al istoriei și al locului cu bursa pentru prețul grâului (sună cunoscut?), cu începuturile radioului, al telegrafului, al căii ferate, cu lagărul, în care nemții aduseseră prizonieri de culoare, cu prăvăliile evreiești și cimitirul acestora, cu trecerea fugitivă în revistă a schimbărilor politico-sociale, cu tot ceea ce s-a perindat prin viața orașului și a locuitorilor săi.

Desigur că vremea aduce schimbări atât oamenilor, cât și locurilor, iar acestea se văd atunci când te întorci la ele mai rar. Dar amintirile rămân acolo neschimbate și ele nasc povestiri, iar oamenii care se perindă prin ele devin eroi într-o carte. Ce-or mai fi făcând ei, eroii mei? se întreabă fiecare condeier. Autorul se întoarce fizic în locurile unde au trăit acei oameni și el împreună cu ei. Ori revine numai cu gândul. Dar, se întoarce! Și, iată, cum se naște relația între un scriitor și materialul pe care vrea să-l prezinte în cartea sa! Iar Noro Jerca își ascultă inima, își ascultă sufletul, ascultă glasul chemărilor și scrie...

Fără schematism, fără fragmentarism, chiar dacă cele relatate par a fi dispersate în timp și în spațiu. Pe toate le leagă un fir fermecat al amintirilor autorului și le așază în caseta pură și fermecată a neuitărilor.

Să încheiem aceste note de lectură cu patetica exprimare a scriitorului Noro Jerca, care concluzionează că întoarcerea la rădăcini, ca formă de păstrare a amintirilor și a puterii pe care acestea o consolidează în fiecare dintre noi, este esența supraviețuirii: „Trecem adesea în viață pe lângă întâmplări și fapte aparent banale, uitând că ele ne fac să simțim că trăim și, mai ales, că ne fac să ne bucurăm”. Chiar dacă: „Nimic, niciodată nu va mai fi cum era! Nu este ce-a fost! Este, totuși, ceva ce a rămas... Turnu Măgurele, marea mea iubire! Turnu Măgurele, amintire, prezent. Mă-nclin!”

Mia CUȚITARU

Maestrul cu dalta sfărmată

Maestre cu dalta sfărmată
și mâna atât de murdară
te rog, încă o dată
cioplește această seară!

Trebuia să fii bloc de-ntuneric
să mă poți îmbrățișa lumină.
Și umbra ta cu fruntea aplecată
trecând prin mine să rămână.

Cu orizontul când vrei să-l atingi
și ochiul depărtării e deja surpat.
De m-ai ucide nu crezi că am trece
ca două păsări albe prin păcat?

Așa cum sunt - numai pe jumătate
între a fi și a nu fi -
surâd, mă sprijin doar pe moarte
și mergi cu mine dar nu știi.

Serile cu pași mici
pe lângă subsoara apei trec
tot ceea ce se sparge
se rupe dintr-un întreg

Tăcerea întregește absența
și sigur nu ne-am cunoscut
pe spinarea de balenă a nopții
genele ară dar ochiul e mut!

cu două garaje închise
în nări cu mirosul de benzină
visăm cauciucurile uzate
foșnind pe pielea mereu mai străină

și-n loc de simfonie cercul
deschide gura-n canțoneta veche
ce nou e strigătul luminii
cu fiecare plecat pereche

Poeta brăileană revine în atenția publicului la 10 ani de la plecarea spre îngeri. Un volum remarcabil, din care prezentăm câteva poezii.

Omul de pământ

Fiecare om e un clopot de sticlă.
Putem să-i vedem limba vibrând.
Dar de ce tocmai cântecul
nu-l auzim nicicând?

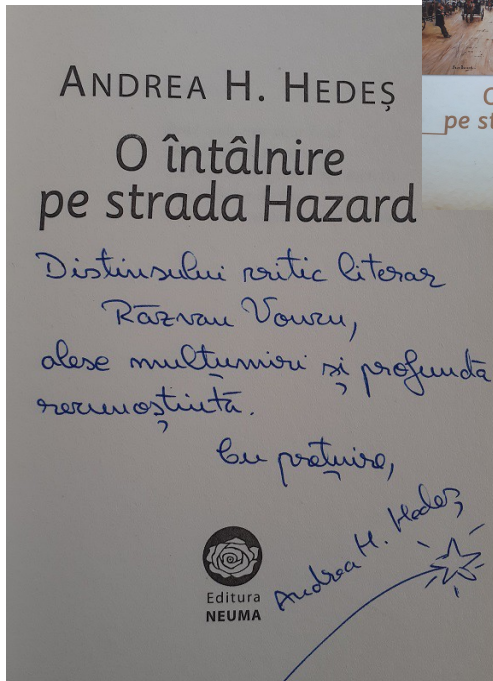
Fiecare om e un alt schit
cutreierat de rugăciuni și sfială.
Și de ce nu recunoaștem
crucea orizontului goală?

Fiecare om ar putea să fie un preot
sau doar un pelerin îngenunchiat.
Și de ce nu vedem în toți decât
născătoarea unui păcat?

Dar fiecare este ceea ce nu se vede
sau ceea ce ar fi putut fi.
Ar trebui încă o dată
să trecem prin pântecul altor Marii.

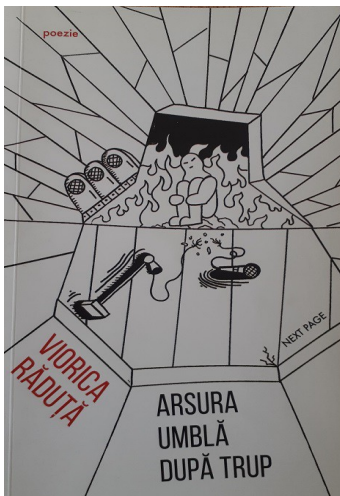
Ariciul literar

Aprecierea criticului

Citind romanul doamnei editor și apoi cronică lui Răzvan Voncu, am simțit cum arată contradicția. În cronică, *distinsul critic*, recomanda călduros volumul, pe care orice om care a reușit să treacă de clasa a IV-a, îl va găsi prost scris, dezarticulat și redundant. Trebuie să recunoaștem că este minunat editat. Acum înțelegem de ce, cu prima ocazie, *distinsul critic*, a vrut să scape de volum, care a aterizat într-un anticariat, de unde, a fost recuperat de arici. Viteza cu care criticul a scăpat de carte din propria bibliotecă spune și ea ceva.

Andreea H. Hedeș, *o întâlnire pe strada Hazard*, Cluj Napoca, editura Neuma, 2020

Titlu fără poezie

Curând haina s-a făcut multe locuri din care/ se desprind cărnurile/ din ele și aerul pleacă/ dar se cred trupuri/ și cad unele peste altele și asta e singura ușă

Nu știu cine i-a spus doamnei că înșiruirea unor descrieri ar fi poezie, pentru că nu este. Înșuși Arghezi a spus asta. Comparând titlul, foarte bun, cu poezia din interior sunt sigur, nasul meu de arici, că acesta a fost dat de editor. În rest scris anost, precum lucrările congreselor comuniste...

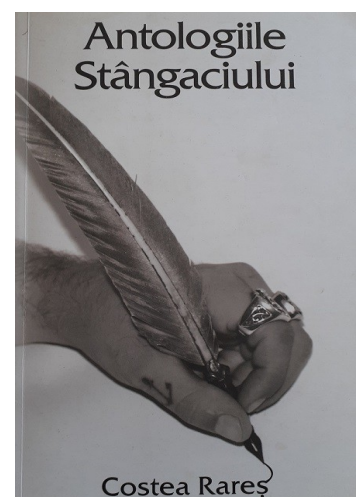
Viorica Răduță, *arsura umblă după trup*, bucurești, editura Next Page, 2018

Scris cu stânga

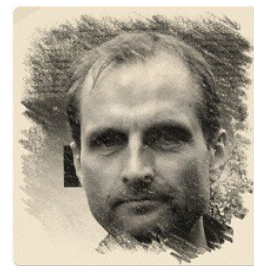
Orice rând ce îl voi scrie/ Și-o să moară-n veșnicie/ Va renaște-n poezie/ Și-o clipă te va descrie.

Sunt sigur, cât de sigur poate fi un arici în aceste vremuri, că aceste poezii chiar au fost scrise cu stânga. Deși, se pare, că autorul este dreptaci. Un alt lucru de care sunt sigur este și faptul că aceste cuvinte vor forma o poezie dacă alt autor le va folosi și atunci, doar atunci, vor muri în veșnicie. Acum mor doar de plictis.

Costea Rareș, *Antologiile stângaciului*, Timișoara, editura Stylished, 2018

Hamal în docuri

Toni MARȚIAN

Odată cu găsirea unui loc de muncă s-a terminat și cu dormitul în gară. Aveam cu ce să-mi plătesc cămăruța pe care mi-au închiriat-o două femei în vârstă, mamă și fiică, în incinta curții în care locuiau și ele în alte două camere. Nu a fost ușor să le câștig încrederea. Eram un necunoscut, era anul unor bulversări sociale, cu multă nesiguranță în societate, cu „vid de putere”, iar ele - două femei singure. Și-au asumat un risc, mi-au dat un credit că nu eram totuși un infractor. Mi-au câștigat admirația.

Până la primul salariu au mai fost însă niște nopți pe care le-am petrecut la un alt confort, superior celui din gară. Am descoperit într-un hotel al orașului, că existau camere libere. Holul și baia acestora, probabil pentru ușurarea menajului, nu se încheau nici pe timpul nopții. Totul era să mă strecur înaintea nopții fără să fiu văzut de vreun angajat al hotelului și tot așa trebuia să ies dimineața pe nevăzute. În micul hol dormeam chircit, pe jos. Era un spațiu închis, fără vreo fereastră. Liniște și întuneric. Aer închis. Evadam însă cu gândul din acel loc, îl lăsam să zboare liber și astfel spațiul acela strâmt se lărgea în jurul meu, devenea luminos.

Munca mi-am găsit-o într-un port. Știam că la o muncă grea ca cea de hamal nu este cerere mare de aceea am mers să-mi încerc norocul la ușa directorului de port. Aflasem că e o persoană nouă pe acest post.

În urma evenimentelor din decembrie șefii multor instituții și întreprinderi au fost schimbați pe motivul că sunt oameni ai vechiului regim deci, pătați pentru că au pactizat cu dictatura. Au fost propuși și aleși alți oameni în loc, dintre cei care s-au ținut departe de funcții până atunci sau au criticat pe față sau pe ascuns regimul - așa numiții dizidenți, marcanți sau mai mărunți. Acesta a fost, în acele vremuri, criteriul principal pe baza căruia unii au ocupat funcții de conducere. Iar când omul e nou pe funcție, caută să fie mai binevoitor. Pe acest lucru am mizat când m-am hotărât să merg la noul director al portului.

Era un bărbat mai mic de statură, de vârstă până în 40 de ani, îmbrăcat nu în costum cum se îmbracă de obicei directorii ci într-o geacă tinerească și blugi.

- Da, știu despre ce e vorba, am avea nevoie de un om la docuri dar să știi că munca e grea. Cei pe care-i am sunt învățați cu hămălitul. Te văd cam tinerel, neînvățat cu munca - îmi spuse acesta.

- Voi munci, sunt capabil de orice muncă. Am mare nevoie de acest post.

După ce m-a mai descusut puțin în legătură cu motivele care îndemnau pe cineva care venea de la o facultate, să ajungă să lucreze ca hamal, s-au mai risipit suspiciunile și, căpătând mai multă încredere mi-a dat acordul ca în ziua următoare să încep munca.

L-am adaptat repede la condițiile muncii de docher. Aș fi primit să lucrez orice, oricât de greu ar fi fost, fără să mă plâng sau să revendic ceva legat de drepturile lucrătorilor. Ce făceam era ca o penitență pentru mine. Și tot nu era suficientă pentru mine corvoada cu sacii și cu datul la lopată... Îmi încleștam dinții și cu o curea din piele tare pe care o strângeam în mână, loveam, loveam... până când simțeam că sufletul mi-era mai ușor, că un dușman ce sta cuibărit în mine, era nimic.

Mă angajasem într-o echipă cu personal cu vechime, învățat cu munca din docuri. Lucrătorii din echipă erau ca niște mașini de cărat, căliți de atâția ani de hămălit. Nicio sarcină nu era grea pentru ei, fie că descărcau cu brațele și cu spinarea lor sute de saci de zeci de kg fiecare, fie că încărcau cu lopata tone de minereu sau piatră, din barjele venite pe Dunăre, în mijloace de transport terestru. Greu era momentul în care toată lumea se bucura de odihnă (duminica sau în alte sărbători) în zilele calde de vară mai ales, iar ei aveau o zi obișnuită de muncă. Aveau un sentiment omenesc de frustrare la vederea celor care se îndreptau spre locuri de agrement și distracție iar ei, fiecare cu câte o lopată pe umăr, spre locul de trudă.

Cu cei din echipă eram respectuos, căutând să mă fac acceptat de colegi și să intru în spiritul vieții lor.

În clipele de răgaz fiecare dezvăluia câte o poveste a lui de viață. Când o aflai, descopereai în ei un alt suflet, o altă voce, o altă privire care te înduioșau. Parcă fiecare își păstrase într-un colțișor al lui ceva duios, copilăresc pe care munca brută, „de ocaș” nu reușise să îl distrugă.

- Lasă Dumitrule - mai spunea câte unul - că mai ai puțin și ieși la pensie și scapi de pietroaie și de praf.

- Ei - se auzea replica - crezi că mă pun să stau pe prispă? Dacă mi-o da democrația ăștia pământ am să am ce face. Dumitru era om de la țară, făcea în fiecare zi naveta până în port. N-ai fi zis, când îl vedeai, uscățiv, cu obrajii supti și cu câțiva dinți în gură și ăia de metal, că îi întrece la muncă și pe cei mai tineri ca el și mai voinici.

Altul se lăuda cu bărbăția lui, că nici acum la cei peste 60 de ani ai lui, nu o lasă pe nevastă în pace.

Cel mai des munca era la rujat (curățat) vapoarele după descărcarea, cu utilajele mari, a minereului. După rujare, cala vasului trebuia să rămână curată, prin măturare, ca podeaua de acasă. Acest lucru intra în obligația personalului de pe vas însă marinarii dădeau un ciubuc docherilor să-l facă ei. Erau mulțumiți și unii și alții. Se lucra voinicește, cu tragere de inimă.

Într-o zi, un marinar indian m-a chemat până la cabina lui de pe vas, și-a deschis frigiderul și mi-a dat de acolo o cutie. Era de Pepsi-Cola. Nu mai băusem până atunci așa ceva. Gestul lui a fost unul simplu, firesc. I-am mulțumit și i-am zâmbit, înțelegând că știa că pe vremea aceea, noi nu vedeam așa ceva decât în filme. Când m-am întors la colegi am scos cutia din buzunar și am oferit-o să bea fiecare din ea. Am savurat cu toții, câte două înghițituri, atât cât ne-a revenit la fiecare. Am fost bănuțat că mi s-a mai dat și altceva; s-au convins însă, pipăindu-mi șuba că nu mai promisem nimic în plus.

Felul acesta de a împărți o marfă așa de rară ca să ajungă la toată lumea, îmi aducea aminte de un film... Da! De „Soarta unui om” - un film rusesc în care un personaj, un prizonier rus a fost supus de către nemți la un test.

I se proba rezistența la băutura. Primea chiar o recompensă dacă reușea să rămână în picioare după ce ar fi băut o sticlă mare de votcă. Rusul a băut-o, plecând pe picioarele lui la ai săi, în lagăr, pe o vreme de viscol, înveselit bine, cântând mi se pare, pe drum, cu o bucată de slănină sub braț și cu o sticlă de votcă în mână. Ajuns în baracă a împărțit slănina în bucățele mici, cântărindu-le cu un cântar improvizat, să ajungă la toată lumea în mod egal, fiecare dintre camarazi având parte și de un gât de votcă.

Munceam cu brațele. Minte și sufletul îmi erau ocupate cu altceva. Munca brută îmi tocea din instincte, elibera energii. Acum mă aflam la o cotitură a vieții și parcă așteptam ca cineva din afara mea să hotărască pentru mine, în ce direcție s-o iau. Nu înțelegeam ce mi se întâmplă și mă întrebam ce fiară care zbiară după libertate zace în mine, gata să se năpustească asupra celor care i se opuneau?

Poate că, dând timpul înapoi, aflai acolo rădăcina unor însușiri din firea ta și a unor fapte pe care le-ai săvârșit mai târziu în viață. Nu este așa și în natură? Plouă aici dar vântul a adus norii de undeva, poate de departe, unde soarele a ars și apa s-a transformat în vapori.

Patologia trupului schingiuitor de suflet

Virgil ANDRONESCU

Artistul trebuie să deguste din toate, până la beție: de la realitate la absurd, de la religie și credință până la extatic. Căci de la nebunie până la genialitate și viceversa se află doar controlul și asumarea propriei gândiri și-a propriilor emoții.

Dincolo de eternitatea morții iau în calcul și eternitatea istoriei, două dimensiuni simbolice pe care îmi pot fixa cu adevărat credința într-o eventuală mântuire. Pot muri liniștit. Poate împăcat cu mine însumi, dar nu și cu demiurgul-așa cum Platon îl numea pe Dumnezeu! Mă judec întâi pe mine, doar pe mine: pentru a-mi fi recunoscute calitățile, trebuie, mai întâi, să-mi recunosc eu greșelile. Mă obișnuisem atât de mult cu patimile încât ajunsesem să cred că așa se manifestă Înțelepciunea Supremă prin care se conduce lumea. Eșecurile vieții personale m-au convins că, într-adevăr Dumnezeu e adevăratul călău al acestei lumi, femeia fiind ghilotina sa. Zic asta dintr-o prea mare dragoste pentru cele două entități. O spun din suflet și cu mare bucurie că trebuie să facem daruri de trebuință semenilor și că numai astfel vom evita tentațiile și ispitele lumii acesteia și ne vom dăruia cu adevărat pe noi înșine Lui! Mai repede te vede Cerul decât persoana căreia i-ai făcut un bine. Ideea este că ceea ce faci..., faci pentru Dumnezeu și nu pentru oameni. Din ceea ce sunt, nu dătez chiar totul lumii acesteia. Poezia reprezintă însumarea sublimului tuturor artelor. Nu e cazul să vedem omul și nici omenirea la modul ideal, nici măcar în literatură. Cât despre dincolo de om, prefer plasarea lui Dumnezeu între relativ și absolut, numai așa sunt aproape de o posibilă împăcare... Am auzit că omul și-ar fi învins natura. Nimic mai fals, s-a învins doar pe sine! Oare cine ține frâiele omenirii, Dumnezeu, omul sau diavolul? Cu cât gândești mai profund la moarte, comparativ cu viața cotidiană, șansa de a te prăbuși definitiv în abisuri devine tot mai evidentă. Sufăr de obsesia salvatoarei morți și de teama ucigătoare singurătății. Pozitivul și negativul, aparent paradoxale. Supremul și ultimul gest de iubire al demiurgului față de mine este acela de a-mi da sfârșitul pe care îl merit...

De s-ar întâmpla ca pereții să nu îmi mai vorbească, nici că aş mai scrie! Unu, doi, nouă, cinci... zece, probă de luciditate. Un Iuda inventat de mine, lucid întru trădare și remuşcări: cel care mi-a plătit ultimul pahar mi-a dorit sfârșitul. Te-am pierdut din memorie, te vei regăsi în memorii acolo unde pescărușii, rotesc unghiuri... Dramatice unghiuri, tragice sfere! Gândește cu mintea ta! Trăiește cu sufletul! Dorești să faci literatură? La aşternerea pe hârtie fii sincer și-i de ajuns. Dacă nicio frază nu depășește prezentul sau numai o singură propoziție e sortită posterității, asumă-ți eșecul, dar nu te îmbăta cu gloria! Omul este singura ființă care se poate ascunde în propriul sine, o face atât de bine încât nu-l pot descoperi ceilalți, oricât de adânc ar căuta. Îl pot afla numai când îi vor simți veninul de sub limba bifurcată. Voi sănătoșii acestei lumi, voi cei ce vă dormiți nopțile, bucurați-vă de întunericul lor; eu continui trăirea sublimei sale întunecimi! Viața și propria-mi moarte nu devin interesante pentru ceilalți decât în măsura în care atributele respective îi vor afecta în esență și la modul absolut pe aceștia. E minunat să îmbătrânești alături de cineva! Când nu ai cu cine, deja ești mort, ca și mort. Și de va fi să mor ori să trăiesc cândva este pentru că dețin secretul supraviețuirii. Nu vi-l spun, v-aș dezamăgi încă o dată, complet și definitiv! Și-atunci revin pe pământ. Ce ai văzut mai frumos pe lumea asta? Un trup de femeie mai presus decât toate cerurile și decât oricare pictură, marmură sculptată ori poezie. Mai presus decât oricare operă de artă creată vreodată. Oricâte pietre se vor ridica împotriva mea, mă voi apăra cu propria viață și cu adevărurile numai de mine știute! Dorința supremă este ca nimeni să nu mă batjocorească vreodată, nici măcar viața! Pot înțelege orice fel de trădare, dar mai dureroasă decât a propriului hoit nu-i niciuna mai înjositoare și sub demnitatea în care am trăit. În viață nimeni nu este perfect, în moarte suntem toți. Gândesc că de câte ori dă de greu omul contemporan acesta își întoarce privirea către trecut, refugiindu-se în el, în melancoliile și nostalgiile sale.

Nu pentru că atunci a cunoscut binele, ci din lipsa unei viziuni, individuale și de mase, asupra viitorului și mai ales din teama și neputința ori voința de a se adapta. Necunoscutul îl sperie limitându-i orizontul, nostalgia - ca reacție emoțională, înlocuie aproape instinctiv rațiunea. Trecut, prezent, viitor... Cred că acesta-i sensul rațional al vectorului aducător de progres, numai în direcția asta putem afla un orizont al binelui individual și al societății. Mâini de artist mângâie suflet. Pentru că acum ești fluture, nu-i obligatoriu ca înainte să fi fost vierme. Apropos, am văzut atâtea orori ale biologicului uman, încât întreaga mea existență stă sub semnul acestora și al aflării cui aparțin acestea: naturii sau divinității? Pentru că ești fluture, nu trebuie ca înainte să fi fost vierme, îmi tot zic. Simt nevoia de a lua o pauză din viața asta, să-mi pun veșnicia în ordine, și-apoi voi mai vedea eu. Dar când îți propui anumite sensuri în viață, până la îndeplinirea acestora timpul pare interminabil. Dincolo de sensuri și urmarea acestora, același timp este infim și interminabil. Întoarcerea către tine însuși, în interiorul tău, ca fiul risipitor ajuns la foame și apoi întors acasă, recunoașterea greșelilor chiar cere o schimbare majoră și profundă. Umilință și iubire, căință și iertare, dragoste și sacrificiu, reșezare la locul de unde pleasem. Astfel că viața reintră în normal, firescul relației cu sinele. Oricare om merită o a doua șansă. În strâmtorarea instaurată în lăuntru-mi încă din frageda copilărie, mi-a fost de-a dreptul devastată de câteva suflete întâlnite în anii din urmă.

Vai de mine cel care sunt! Dar, mai mult, zic, vai de lumea în care sunt! Ca în fiecare an, încă din adolescență de Învierea Mântuitorului, voi fi numai cu mine însumi continuând taifasul cu posesivul Dumnezeu care de fiecare Înviere mă ține numai pentru Sine Însuși.

Artistul trebuie să deguste din toate, până la beție: de la realitate la absurd, de la religie și credință, până la extatic. Căci de la nebunie până la genialitate și viceversa se află doar controlul și asumarea propriei gândiri și propriilor emoții. Pentru unii, lecțiile vieții sunt inutile. Eu, cel puțin încerc lecția în sens invers: lecția supraviețuirii, chiar dacă și zbaterea aceasta e tot deșartă. Îmi pot explica inexplicabilul vieții personale numai prin mine însumi; realitatea (mea) o află (numai) în mine însumi. Datorz depășirea propriei condiții umane, exclusiv privirii cu ochii-nlăuntru, netrăind vreodată mulțumirea de sine într-atât de intens și deplin ca în visurile copilăriei. Trăiesc cu speranța ca în trecerile mele prin viață să pot găsi acel loc fără loc! Poezia, arta și credința trebuie să fie chemări divine și niciodată preocupări duminicale, restul sunt scamatorii. Marele Înțelept pe care tu îl venerezi, pentru care ești gata să-ți dai viața, te întreabă: - Unde ai vrea să te afli acum, între cer și pământ, unde? Raspuns: - La cea mai mare distanță între ele. De la Aldonza Lorenzo (Maria din Magdala, Magdalena) la Dulcinea nu-i decât un crâmpei de nebunie și de visare. Indiferent de concluziile fiecăruia, istoria consemnează nașterea, viața și moartea. Deci, cu sinceritate recunosc că revelația scrierilor personale își are originea în agenezii organice, într-o gravă patologie a trupului schingiuitor de suflet.

Mihu Iancu vine în fața cititorilor cu volumul de proză scurtă *13 momente narative*

Mihu Iancu, membru al *Mișcării Litera 13* și redactor al revistei *Litera 13*, vine în fața publicului cititor cu primul său volum de proză scurtă intitulat *13 momente narative*. Apărut în condiții grafice foarte bune la editura *infoEST* din Siliștea-Brăila, cartea se vrea a fi o expresie a stilului minimalist în literatura română.

Mihu IANCU
13 momente narative
editura infoEST
Siliștea- Brăila
168 de pagini
2021

O sinceritate contrafăcută

Mihu IANCU

Camil Petrescu, deghizat în propriu personaj, posibil numit (generic) „scriitorul”, îi recomandă, în „Patul lui Procust” doamnei T. „să scrie”. Nu rezultă clar ce anume ar trebui doamna să scrie – proză scurtă, basm, roman, poezie, dramaturgie, eseuri – ideea de bază fiind aceea că dacă nu ar scrie „s-ar pierde un complex de experiență și frumusețe, inutilă în inefabilul lui voit”. Doamna T. ezită temându-se ca nu cumva să comită greșeli de ortografie. „Scriitorul” îi atrage atenția că „scrisul corect e pâinea profesorilor de limba română”. După care îi subliniază secretul: „scriitorul e un om care exprimă în scris cu o liminară sinceritate ceea ce a gândit, ceea ce i s-a întâmplat în viață, lui și celor pe care i-a cunoscut sau chiar obiectelor neînsuflețite. Fără ortografie, fără compoziție, fără stil și chiar fără ortografie”. Cu toate acestea, ține să îi precizeze doamnei T. că „nu oricine poate fi scriitor”. Pentru că, bănuim, nu oricine e capabil de confesiune pe foaie sau, mai rău, nu e conștient de un astfel de concept. Și nici nu și-a pus vreodată o astfel de problemă existențialistă...

Probabil că în perioada interbelică, atunci când se produce mult dorită sincronizare a valorilor autohtone cu acelea de pe plan european, astfel de afirmații sunau bine. Original și, quod erat demonstrandum, la zi cu tendințele actuale (de atunci!) ale literaturii. Probabil că tot din această cauză (și nu numai din această cauză) George Călinescu, intuind aerul de butadă voit șocantă al afirmațiilor camilpetresciene, s-a apucat să scrie, printre altele, „Enigma Otiliei” - din dorința de a demonstra că umanitatea canonică, exprimată prin narațiunea omniscientă la persoana a treia, reprezintă adevărata cale a literaturii, a romanului, a genului epic. Experimentele își pot avea farmecul lor. Și atât.

Revenind de unde am plecat: iată ce înseamnă, conform afirmațiilor unuia dintre romancierii reprezentativi ai literaturii române, să scrii – să exprimi cu maximă sinceritate lucrurile pe care tu le experimentezi. Aplicând, vorba lui Marin Sorescu, acest „echer” scrierilor ficționale (de pretutindeni nu doar celor autohtone) ar trebui să tăiem de pe listă până și unele capodopere laureate cu Nobel. Însuși „Patul lui Procust” e susceptibil de așa ceva – cât, în fond, din Emilia Răchitaru se regăsește în sinceritatea cunoscută, experimentată și transpusă artistic de autor în text?

Ideea (fundamentală) ce se desprinde de aici, idee cu adevărat revoluționară, șocantă chiar, (greu de digerat?) e că literatura rămâne o chestie de gust. Pe un anumit plan, între receptarea unui text ficțional și degustarea unui oarecare preparat culinar nu-i nicio diferență. O carte care place criticii poate să nu placă masei de cititori. Și invers. Asta nu înseamnă că acea carte e bună/proastă cu adevărat. În final contează cât de mult te regăsești în ea, cât de mult înveți pentru propria ta dezvoltare personală din lectura unei cărți.

Și iarăși: dacă n-ai reușit să înveți nimic din acea lectură (fie și după, să zicem, a patra reluare) nu înseamnă nimic: nici că ești tu prea „dezinformată”, nici că acea carte e slabă. Nu, înseamnă doar că, în multitudinea de universuri reprezentate de textul ficțional, cartea aceea, parafrazându-l pe inventatorul becului, s-a dovedit a fi o modalitate greșită de abordare a problemei.

Psihoplastie de doi lei

Luminița ZAHARIA

Ultima fiță în chirurgia estetică. Fără bîrfe pe la colțuri. Fără cicatrici. Te privești în oglindă și te vezi frumusețea pămîntului. Toate defectele, șterse cu buretele. Stima de sine, la limita superioară. Toate motoarele pe on.

Bonus pentru clienții fideli, care aduc la rîndul lor alți clienți: o intervenție mini-invazivă, să poți vedea și sexul opus într-o lumină nouă, pozitivă, ameliorată. Mai precis, cîteva specimene, cele mai distruse estetic, cum ar fi Quasimodo, căpcăunul ciung sau Făt-Frumos cu moț în frunte. Ați priceput de ce doar cîteva: dacă i-ai vedea pe toți frumoși, n-ai face față forței de atracție... nici nu vreau să mă gândesc ce-ar ieși! Să-i poți spune specimenului, căzută în admirație: ce psihogen ești! (că, logic, după încântarea vizuală în 2D, numită fotogenie, în 3D – telegenie, urmează această nouă dimensiune, fascinantă, nenumerotată de vastă ce e, psihogenia!). Asta chirurgie de top! Că dacă lumea vă va arăta cu degetul: „S-au găsit tusea și junghiul!”, sunt niște proști!

Psihoplastia a salvat România, apoi Europa, apoi Terra. Demografia a crescut vertiginos, a fost repopulată Atlantida, unde mai pui că oamenii erau mereu veseli și fericiți, dispuși oricînd la procreat, în ciuda ceasului biologic. Femeile nu mai găseau ca pretext durerile de cap sau bărbații stresul de la job. A fost desființată din ziare rubrica Fata de la pagina cinci, fiindcă puteai vedea oricînd pe stradă o fată de la orice pagină voiai. A fost eradicat total fenomenul sinuciderii, interviul la angajare a dispărut. Ba, mai mult, psihoplastia a devenit obligatorie prin lege, imediat după naștere. „Ce planetă blagoslovită!”, bombăneau extratereștrii, invidioși foarte.

Nu știu cum am scăpat. În cîteva rînduri, când prețul psihoplastiei ajunsese derizoriu (numai 2 lei), m-am gândit și eu să mă supun intervenției. Noroc că m-am oprit la timp! Cine ar mai fi ținut astăzi în frâu hățurile omenirii descătușate, cine ar mai fi stat strâmb să judece drept ce e bine sau rău, oportun sau ne?!

Doctorul Policel se tot ține după mine. Se pisicește lamentabil:

– Hai, doamna Guvernator unic (al Terrei, ați înțeles!), doar o mică-mititică intervenție să vă fac, nu-mi place ridul ăla dintre sprâncene! Cum vă suportați așa?!

Mie îmi place ridul meu. Îl expediez cu menajamentele de rigoare pe domnul doctoraș.

Vă mai povestesc și altă dată, oricum, nu vreau să credeți că fac reclamă psihoplastiei, acum trebuie să mă pregătesc de nuntă – m-a cerut Guvernatorul unic al Găurilor de vierme, din galaxia Andromaca Redivivus. Am spus da pe loc – el m-a văzut exact așa cum sunt! Și mie îmi place la el felul nostim în care i se înverzește coada ori de cîte ori îl încearcă o emoție autentică.

Simplitatea geniului brâncușian

Sara MINA

Omul de cultură Lucian Gruia ne-a încredințat spre publicare o nouă colecție de eseuri numită „*Brâncuși pe calea desăvârșirii*”. Editura Biscara este, astfel, onorată cu încă o carte-simbol pentru căutările autorului și refundamentarea esenței unor flăcări vii ale culturii românești.

Prima de acest fel, apărută în 2019, era concentrată asupra lui Blaga, acum Brâncuși este miezul nodal al conexiunilor eseistice ivite din meditațiile lui Lucian Gruia.

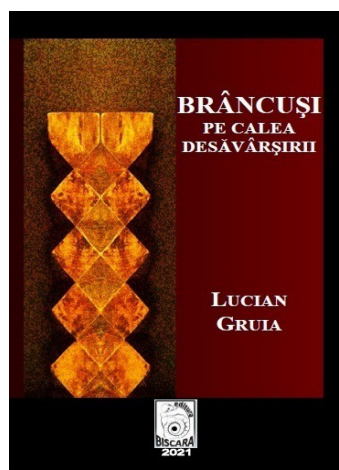
În primul capitol, autorul ne oferă un ingenios sumar al viziunilor creației lui Brâncuși (metamorfoza formei plastice – ovoidul, evoluția către mitologia cosmică prin triada oul primordial – țestoasa, imago mundi – axa lumii și materializarea formelor plastice ale prototipurilor ființelor reale, după modelele platonice și biblice). În capitolul al doilea, se autodepășește printr-o demonstrație critică și matematică, în aceeași măsură.

Lucian Gruia pleacă de la considerațiile lui Ion Spânu din cartea *MEȘTERUL FIINȚEI. PROLEGOMENE LA O NOUĂ INTERPRETARE A DRAMEI „MEȘTERUL MANOLE” DE LUCIAN BLAGA* (Ed. Dionysos, 2012). „Autorul descoperă aici nu mai puțin de nouă momente pe calea desăvârșirii operei literare menționate, pe care le-am aplicat și adaptat la opera brâncușiană, rezultând acest studiu” spune Lucian Gruia. Astfel, eseistul dezvoltă un sistem de criterii de analiză prin care filtrează opera brâncușiană, ajungând să explice fenomenul evoluției planificate și atinse de acest geniu al sculpturii moderne.

În carte frapază capacitatea de sinteză a ideilor altor exegeți, care hrănesc propria percepție a eseistului. Astfel în „*ciclul Coloanelor fără sfârșit ca trepte pe calea desăvârșirii*”, Lucian Gruia pune o amprentă finală în stilul său caracteristic de cercetător cultural, care-și fundamentează argumentele prin deducții logice și interpretări ale unor solide mărturii, descoperite după îndelungi căutări.

Un episod anume ne incită în mod deosebit curiozitatea, căci autorul ne spune: „...prin interiorul Templului descătușării sufletului de corp, proiectat pentru Indor, revenim la motivul trecerii lumilor. Momentul revelației în Templul eliberării, din păcate nerealizat, mi l-am imaginat în felul următor...”.

Urmează o captivantă așezare în spațiu a componentelor unui fabulos întreg, nematerializat, din păcate, de Brâncuși. Într-un fel, motto-ul ales – „Simplitatea este partea esențială a lucrurilor complicate”, una dintre afirmațiile lui Brâncuși – este chiar chintesența efortului estetic al lui Lucian Gruia.

Domnia-sa reușește să aducă profanilor imaginea sintetică a tuturor spiritelor înalte asupra cărora se apleacă, contribuind la relevarea chintesenței lor printr-un consistent aport personal filosofic și interpretativ.

Să parcurgem împreună filele cărții, reale trepte pe calea desăvârșirii cunoașterii semnificațiilor operei brâncușiene...

Brâncuși pe calea desăvârșirii, Editura Biscara, București, 2021, 80 pagini

Ultimul țaran

Valeriu GĂUREANU

Toamna venise mai devreme anul acesta. Vântul încerca să prindă puteri, accelerând ușor prin cotloane, înghesuind frunzele galbene sau cărămizii ce-și desprinseseră pețiolul, lăsând copacilor timp suficient cerării vindecătoare. Dacă vântul și-ar scrie în gama sol traseele și intensitatea, atunci, pentru începutul de toamnă din miez de septembrie, dinamica muzicii ar trebui să se încadreze la *allegro ma non troppo*.

Nu că i-ar fi păsat în vreun fel lui nea Costache, om gospodar și cu scaun la cap, așa cum îi plăcea și lui să spună, mai ales azi, de Sfântă Mărie, zi sfântă, în care Cel de Sus îi făcuse marea cinstire de a se naște. Ba chiar era nițel necăjit de iuțirea asta, dintr-o dată, a vântulețului care adia ușor, repezindu-se apoi ca zănatecul, cine știe unde. Rău era că spulberul ăsta jucăuș ridica și cele câteva paie rămase de la oi, de dimineață, când scosese așternutul de cotoare de paie de grâu și de lucernă uscată și le pusese direct în căruță. Făcuse la fel și în grajdul în care ținea laolaltă, la aceeași iesle largă, vaca și calul, despărțite între ele prin două scânduri late prinse temeinic în doi pari bine îngropați.

Nu turnase beton cum văzuse la alții, ologea animalele nevinovate din cauza prostirii stăpânului. Afară însă, acolo unde se învârtea toată ziua, curtea rămasă, de opt pe zece metri, era toată ridicată pe pat de pietriș, cu placă de beton, armat cu tot fierul pe care îl avusese prin curte. Nici cu barosul nu îl mai spârgeai acum, încercase și el, că-l bătuse la cap muierea să pună o țevă pentru frânghie, că beldia i-o tot lunecau cei doi cârlani care se hârjoneau prin curte și grajd toată ziua. Așa spun brăilenii mieilor care au ajuns în toamnă, dacă vei căuta de cumpărat ceva asemănător doar câțiva kilometri peste Siret, sigur te vei trezi cu un mânz, un pui de cal, încă crud pentru a fi pus la căruță.

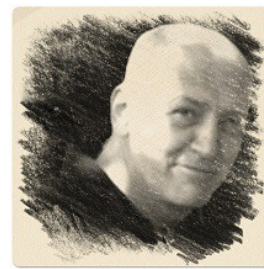
Le venise însă sorocul celor doi miei. Nea Costache nu ținuse niciodată mai mult de zece oi, erau îndeajuns pentru casa lui cu cinci suflete, el cu nevasta, părinții lui și un copil. Acum ajungeau și cinci, rămăsese doar cu taică-su, băiatul plecase la treaba lui, iar maică-sa se prăpădise de trei ani, numai ce împlinise șaptezeci și cinci. Moșu' era mai dârz, apucase deja optzeci și trei, nu mai era verde, dar nici nu încurca pe nimeni. Își ducea bătrânețea cu demnitate, nu vroia la doctor și-și grija singur picioarele umflate din cauza circulației sanguine insuficiente.

Planificat toată viața, nea Costache stabilise și treaba cu miei – o mieluță se ținea pentru a înlocui peste doi ani cea mai bătrână oaie, doi miei se tăiau de paște și doi de ziua lui, pe cincisprezece septembrie. Dacă se întâmpla să fie mieluțe, musai le schimba la stână pentru că știau cu toții, din bătrâni, că nu se cade să tai mieluțele, ele vor clădi turmele de peste ani, nu berbecii...

Mergea mai greu ca anii trecuți, parcă nici cuțitele nu mai lunecau așa de ușor sub blana animalelor tăiate la gât și agățate crăcănat de picioarele din spate, deși le dăduse înainte, cu răbdare, la polizor și apoi la tocolă, o piatră adusă de mulți ani de căruțele muntenilor ce se legănau toată vara pe drumurile prăfuite ale Bărăganului. Moș Dumitru, taică-su, îi înjura mereu pe cei de la putere pentru bolovanii de sare gemă care nu lipseau din patașca vacii și a oilor, pe ei găsindu-i vinovați pentru faptul că de vreo treizeci de ani muntenii nu mai coborau la câmpie cu căruțele lor pline cu prune sau mere uscate, oale de lut sau lăptărese, clești de rufe din lemn, bolovani cu sare, ori câte și mai câte.

fragment din volumul de proză scurtă *Fluturi în fum* aflat în lucru

Gura satului (Nunta)

Paul STREPOL

Marea bârfitoare: Biata Liviucă: os din osul Curtenilor, să pățească una ca asta?! Când s-o întâlnit Anton cu Valer, de-o intrat la crâșmă să bea aldămasu', ca bărbații cei prosti, fierbea sufletu-n ea de năcaz. Mama, săraca, tot mamă rămâne, 'ai de capu' ei! Din jumătate-n jumătate de ceas îl trimitea pe prunc să vadă ce face tată-so în locu-acela al Satanei, să-l arăduie oarecum către casă. "Horește cu bādica Valer, Patru boi cu lanțu-n coarne, Legănând pe mândra, doamne", aducea puiul raportu', dronțânind bomboanele cu care-l trimise înapoi Anton. Se dădea de ceasu' mortii, nenorocita muier, își smulgea părul din cap, și iară îl trimitea pe prunc... "Amu', horesc Trandafir de la Moldova, Te-aș iubi, da' nu știu vorba", o vestea ciorpicu', întors acasă, dronțânind alt pachet de bomboane. Iară își smulgea părul din cap, dându-se de păreți, iară își înghițea fierea, apriga femeie, că-i zburase din mână și bărbatu', nu numa' fata... Ai-ai-ai! Tulai-Doamne!... Zâce lumea că așa aldămaș nu s-o mai văzut de pe vremea lui Sidor al Curtenilor, fie-i numele de ocară, amu' și-n vecii-vecilor-amin! Blăstămații de ei, o băut până la ultimu' picur tot ce-o aflat, de-o rămas goale stelajele crâșmei, ca după Potopu' l'i Noe! Răstimp ce bețivanii care p-acolo-și fac veacu' goleau un deț amărât, aceia doi sugeau câte-un litru, ca oamenii cu chef și coraj: țipau pe jos sticlele și iar se luau de după cap, răgind ca măgarii numa' cântece de petreceri, de tremurau fereștile, se izbeau în lături ușile prăvăliei, și ălor' de la mese le țâțâia curu' de frică! Iară când n-o mai avut ce seca, o ieșit lălăind afară, nelăsându-se de după cap, să golească ce-o mai rămas în damigeana din car. De mirare că n-o dat cu ea de pământ, uscată cum treb'e când o fost! Prăpădiții de pe lângă ei abia se mai țineau pe picioare, demult bețileucă: de ciudă pe bucuria cuscriilor, ori de căcăcioși ce erau! La spartu' târgului, că orice târg se sparge până la urmă, numa' ce s-aude fleanca celui care-i pizmuia mai tare ca toți: "No, să vedem dacă puteți ridica boii în spinare, așa cum o rămas poveste că făceau Curtenii și Popenii ăi' bătrâni, când erau cu chef și coraj... Haida, no!" Cuscii se uită unu' cătră altu', umflându-se în pene - da, era momentu' să-nnoiască vorba! -, azvârl pălăriile în vârfuri de leucă, suflecă mai sus mânecele, strâng bine cureaua și dejugă boii; în spate, ca la comandă ridicându-i: Valer pe Cinos, iar Anton pe Mojar: bou peste bou! Ceilalți se uită, nu prea le convine, se scarpină-n ceafă, se freacă la ochi, se scarpină-n cur: da' până la urmă Pizmașu' iar zice: "Nu-i rău, da' nici drept nu este: de unde să știm neavând cântar, de-s la fel de grei? Care dintre voi este-atunci mai vrednic?!" Cuscii iar se uită unu' cătră altu'; să-i bufnească râsu' și mai multe nu! : trec degetele prin păr, își mai strâng cureaua, locurile schimbă, săltând iar în spate cele dobitoace: Valer pe Mojar, Anton pe Cinos: bou peste bou! Bețivii belesc tare bine ochii, de fel nu le place - dară cum altfel?-, ciuda îi face să rādă ca iezii - "Am trăit/ s-o vedem/ și pe asta/ me-he-he!/ me-he-he!-, s-o sucească ei, nu-i mai duce mintea; până când, Marele Pizmas, află încă una: să-i ridice iară, să-i întoarcă-n loc: botu' la loitrar, coada cătră jug: o dată cu Mojar, o dată cu Cinos: asa, da, BARBAȚI! Cuscii cată lung unu' înspre altu', și mijesc a rāde foarte înțelept; da' slobod cureaua și aprind țigara, trăgând fumu' puturos în pept. Apoi Valer zice, gând la gând cu cuscu': "Face-om și pe asta, împăcați să fiți; da' până gătam câte-o Mărășească: frumos puneți mâna, caru' ridicați: cu roatele-n sus și cu jugu' drept, la un lat de palmă, de la pământ, numa'! Haidați iute, haidați; s-avem ce vedea!" Șmecherii fac zâmbre, da' n-au cum s-o-ntoarcă (prea îi zisă vorba fix la locu' ei), și caru' apucă de pe unde pot: de-o osie unu', altu' de loitrar, Pizmasu' ia jugul (că e mai ușor), Prostu' prinde iute inima de car; ceilalți pun mâna pe leuci sau pe roți: strigă toți îndemnuri, să pornească-odată: Unu-doi-trei, suuus!... Hei-rup, hei-rup, suuus!... Ceapa ei de treabăăă, sus!... Tuidumnezeimăsii, suuus!... Unu-doi-trei-patru, suuus! : da' n-au nici un spor: unii trag în sus, alții trag în jos: unii-mping 'nainte, alții-mping 'napoi: unii dau spre cea, alții dau spre hăis: nici cu-n deget caru' zău că nu se saltă! Pe Cuscii, văzând, îi apucă râsu': de la râsu' lor prind să rādă toți: rād ei, înainte, să se prăpădească: unu' după altu' cad cu dosu-n colb: întâi se bășesc, sporind veselia, se scapă pe ei și se cufuresc: rāzând înainte, ca boii de boi!

(Doar Cinoș și Mojar rumegă tihniți; doar Cinos și Mojar rumegă tihniți; tra-la-la, tra-la-la!)
Ai-ai-ai! Tulai- Doamne!

fragment din romanul *Cămașa de forță*

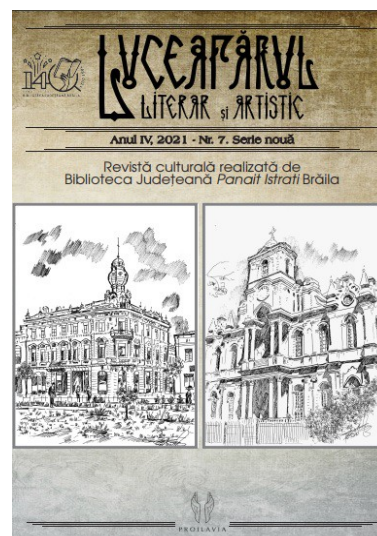
Zig-zag brăilean

Mihai VINTILĂ

Revista **infoZONE** nr 35/2021 aduce în atenție prin editorialul semnat de Virgil Andronescu continuitatea sa în ceea ce privește preocuparea legată de datinile, tradițiile și evenimentele satului românesc. Cei zece ani de apariție ai revistei sunt martori prin numerele din arhivă a urmării acestui crez. Festivalului național de folclor "Flori de cântec, flori de dor" din localitatea Șivița, comuna Tulucești, județul Galați îi este dedicat un amplu material însoțit de fotografii semnat de Gabriela Popa. Balul Gospodarului de ziua comunei Unirea din județul Brăila este următorul material iar aspecte legate de noile descoperiri arheologice de la Șiliștea din județul Brăila sunt reliefate în articolul *Siliștea. Un loc încărcat de istorie*. Numărul conține multe știri din localități precum Corbu Vechi, Jirlău, Viziru, Romanu, Măxineni, Movila Miresii, Unirea din județul Brăila. un număr dens în informații așa cum ne-a obișnuit această publicație.

A apărut numărul 7/2021 al revistei **Luceafărul Literar și Artistic**, oficial intrat sub egida bibliotecii județene *Panait Istrati* Brăila. Remarcăm pe coperta întâi desenele executate de Constanța Abălașei Donosă. Dragoș Neagu scrie un editorial intitulat *De la slovă la literă sau de la scrisoare la Internet*. Poezie publică Camelia Ion-Radu, Petruța Niță, Georgiana-Laura Gheorghe și Alexandru Cazacu. Epigramistul Mihai Frunză dă Savoare unei pagini în timp ce Sorina Ivan publică câteva proze scurte. Alte nume din acest bogat număr sunt: Daniel Kițu, Paul Munteanu, Steluța Buzdugan, Roxana Neagu. Dumitru Anghel, Ion Trancău și Lucia Pătrașcu care publică cronici literare. Constanța Abălașei Donosă publică un material dedicat lui George Enescu și muzicii românești.

Fanzinul **ArtZONE S.F.** a ajuns la numărul doi care poate fi citit în format tipărit și pdf. Acest număr 2/2021 s-a distribuit la nivel național în format electronic (PDF). Apariția fanzinului este sprijinită de Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila și de Asociația Culturală ArtZONE Brăila.

Acest număr este plin de autori braileni, din mai multe generații, precum: Monica Smeu, Mircea Ștefan Cărbunaru, Maria Popescu, Gabriel Leonard Sîrbu și Mircea Cărbunaru. Ultimul dintre ei este cel care a asigurat coordonarea, redactarea și tehnoredactarea acestui număr.

Casa Speranței numărul 33, septembrie 2021, vine în atenția cititorilor cu o altă abordare grafică a copertei întâi, mult mai dinamică, mai expresivă și mai apropiată de standardele actuale. *Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice* este marcată prim mai multe materiale. Economistul Giorgică Bădărău scrie articolul *Corupția și incompetența la români* unde face considerații politico-economice deplasate și în neștiință de cauză.

Vergil Matei publică materialul *De la podul lui Traian, la podul lui... Tudose* în care face o incursiune în istoria construcției noului pod de la Brăila peste Dunăre. Sub ciclul *De ziua limbii române* sunt grupate mai multe materiale. Despre *Brăila de altădată* scrie și Ion Măgeanu în timp ce Gheorghe Stroe își intitulează materialul *Amintiri, amintiri...*

Remarcăm un *Omagiu lui Patzachin* semnat de Florin Boșneagu și cronică de carte semnată de Lucia Pătrașcu. Revista conține și două pagini dedicată lansărilor de carte și cărților nou apărute.

Primul număr al revistei **Brăila Culturală** publicat ca supliment al ziarului local *Obiectiv - Vocea Brăilei* și de *Asociația pentru Adevăr*, finanțat prin Consiliul Județean Brăila, este dedicat scriitorilor brăileni de ieri și de azi: Panait Istrati, Mihail Sebastian, Miha Dragomir, Perpessicius, Fănuș Neagu, C.S. Aldea, Lavinia Branîște, Marian Coman și Laura Hartte. Revista este dedicată elevilor.

Revista **Colocvii dunărene** nr 5-6, iulie-august 2021, a apărut cu întârziere deși este o publicație online, pornește cu un editorial dedicat Sărbărilor de la Putna din 1871 semnat de Ionel Cădea. Nicolae Grigore Mărășanu scrie că *Un muzeu este o capsulă a timpului* iar Viorel Coman despre *Temelia Alecsandri*.

Zamfir Bălan aduce în atenție un dialog al lui Panait Istrati cu redactorul revistei *Jutro* iar Daniel Kițu scrie despre complexul melcului cu referire la Mihail Sebastian. Doina Focșa semnează materialul *Andrei Ciurunga la Brăila* iar Ana Dobre se ocupă de *Revelația hotarelor poeziei*.

Valentin Popa aduce în atenție *Viața și faptele lui Gheorghe Munteanu-Murgoci* în timp ce Mirel Bănică scrie despre *Strada Împăratul Traian*. Poezii publică Victoria Milescu, Viorel Dinescu, Florina Zaharia, Ana Maria Zlăvog, Daniel Kițu.

Semnal

Nicolai Tăicuțu,
Balansoar
Buzău,
Ed. Editgraph, 2021.

Fantezii literare
Brăila,
Ed. Proilavia, 2021.

Lucia Pătrașcu,
A fost odată...
Siliștea-Brăila,
Ed. InfoEST, 2021.

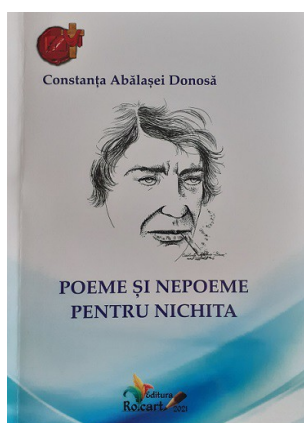
Mia Cuțitaru,
Cădere în genunchi
Iași,
Ed. Tipomoldova, 2021.

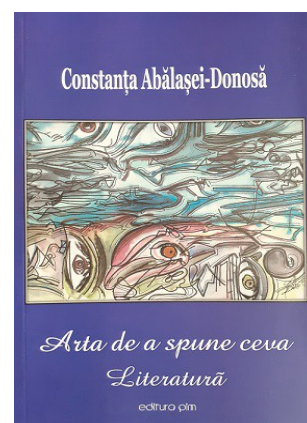
Gheorghe Sarău,
Turnu Măgurele
Mon amour, mon Paris
Dicționar cu embleme
turnu-măgurelene
Ed. Vatra Veche, 2021.

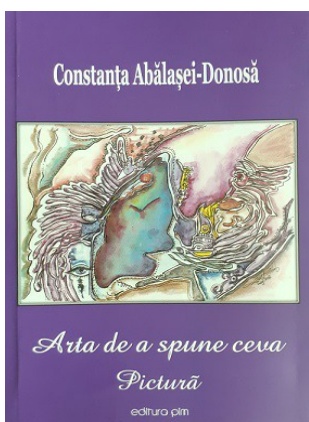
Virgil Andronescu,
Levitații și căderi
Siliștea-Brăila,
Ed. infoEST, 2021.

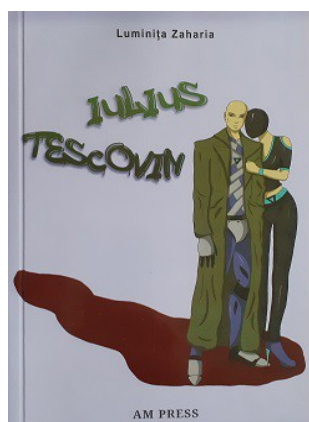
Constanța Abălașei-Donoșă,
Poeme și nepoeme
pentru Nichita
București,
Ed. Ro.cart, 2021.

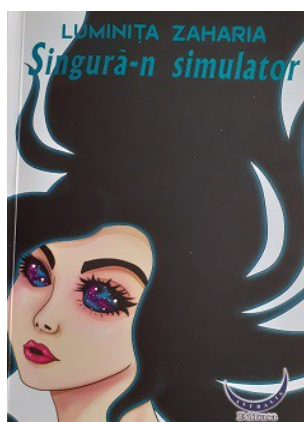
Constanța Abălașei-Donoșă,
Arta de a spune ceva
Literatura
Iași,
Ed. Pim, 2020.

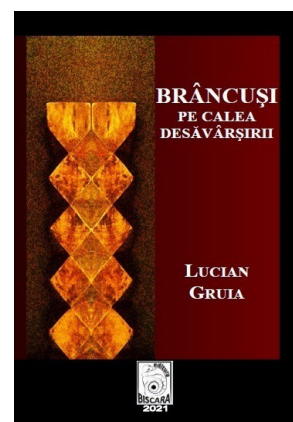
Constanța Abălașei-Donoșă
Arta de a spune ceva
Pictură
Iași,
Ed. Pim, 2020.

Luminița Zaharia
Julius Tescovin
București,
Ed. A.M.Press, 2021.

Luminița Zaharia,
Singură-n simulator
București,
Ed. Astralis, 2020.

Lucian Gruia,
Brâncuși pe calea
desăvârșirii
București,
Ed. Biscara, 2021.

Paula Neagu

Nicoleta Olteanu

Vasile Sarcă

Silviu Ioan Soare

Paul Petrov

Ciprian Petre

Dennis Teodorescu

Marius Teodorescu

Svetlana Potângă

Luciana Terente

Raluca Tătaru

Marian Prundea

Cristian Radu

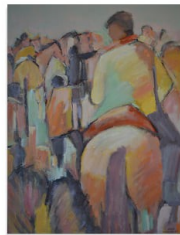
Traian Tsamuris

Mariana Bogdan

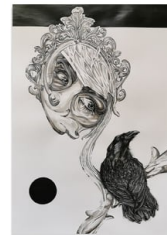
Maricica Cârștiuc

Vasile Gaiță

Florentina Giol

Maria-Mădălina Mânzu

Hugo Mărăcineanu

Sorinel Cârștiuc

Trandafira Cojocaru

Ioana Grigore

Raluca Iancu

Walter Mărăcineanu

**Florian Emil
Mihăilescu
-Invitat-**

Teodora Constantinescu

Marilena Ioanid

**Elena Salomeea
Kaloxilos Moraru**

Angelica Moscu

Gheorghe Mosorescu

Ana-Maria Dobre

Ovidiu Dascălu

Crenguța Corina Macarie

Bogdan Mosorescu

UNIUNEA
ARTISTILOR
PLASTICI DIN
ROMANIA
FILIALA BRAILA

Salonul anual al artiștilor plastici brăileni 2021